

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 185. szám
1940. augusztus 18., vasárnap

Felolvas-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Gyermekeink jövője

Irta: Návrádi Agoston

Uj világszemléletünk legyében találkozott népközségünk aradi tagozatának az az elhatározása, hogy ifjuság' tehetségkutatást kísérel meg s a rádióban és egyik pedagógiai lapban napvilágot látott ama hír, mely a négy évszázados multra visszatekintő sárospataki kollégium néhány éves tehetségkutatásának eredményeiről nyújt tájékoztatást. Ez az intézet, helyesebben: ennek az intézetnek tanárai lelkesek s tanítók közreműködésével a mezőgazdasági napszámok, cseledek, nímestelen magyar parasztek gyermekei között található értékeket ragadta ki az enyészet veszélyéből.

A két hír nyomán ebben a kérdésben hamarosan visszhang kelt az aradi magyar sajtóban és előrelátólag több oldalról nyer majd megvilágítást. A magam részéről az irányított és természetes kiválasztódás népi vonatkozásaira szeretnék rátapintani.

Szomorúan kell nyanyis sokszor megállapítanunk, hogy a természetes kiválasztás olv értelmiségi osztályt érlelt, melynek legtöbb esetben nincs szava, cselekedete a köznép számára, de amellet' másutt sem találja helyét. Valahol az ég és föld között lebeg, ahova — egy bölcselő szavaival élve — az ég azt üzeni: nem vagy enyém, mert eszed nem ér fel hozzám s a föld így kiált: nem ismerlek, mert nincs szived gyermekem számára.

Nem merülhetnek fel tehát aggályok a tekintetben, hogy nincs szándékunkban egyoldalúan továbbra is fokozni a nép sorából való kiemelkedést anélkül, hogy abból a föld népére haszon ne származnék és anélkül, hogy a kiválasztott talajára ne találja.

A tehetségkutatás után kiválasztott ifjuságot tehát nemcsak oktatni, kiművelni akarjuk, hanem dicséüli és büszkeségére visszaadni annak a magyar társadalomnak, amelyből kisarjad. Ezért a nemzet igaz áldásává neveljük: neépünk hibáinak megértőivé, halainak orvoslóivá, erényeinek, erejének hecsbentartóivá s ezért már a kiválasztásnál a szellemi adottságok tekintetbe vétele mellett az erkölcsi tulajdonságok vizsgálatára is sor kerül. És amilyen figyelemmel készíjük elő a kiválasztás módjait, ugyanolyan gondosan grizzük ellen minden tekintetben fejlődésüket úgy az iskola' év folyamán, mint a szünetek idején s annak sem lehet akadály, hogy főgimnáziumunk falai között egy a nép lelkivilágához közelebb álló pedagógus védelme alá helyezve hivatástudatukra nevelődjenek azok a tanulók, akik tulajdonképen az aradi magyar főgimnázium közművelődés' hatósugarába tartoztak volna eddig is.

Ezeket a lépéseket nemzeti becsületünk is megköveteli tőlünk de van a kérdésnek más fontos érzelmi oldala is. Ahhoz, hogy népünk törölen megtartását és fejlődöképességét többé közöny és osztályellenfélék ne gátolják, előbb oly egységes érzelmi alapot kell teremtenünk, amilyent történelmünk folyamán lángelkű nagyjainknak is csak átmeneti időre sikerült összekovácsolniok. Manapság is a közös sors, vallásos érzelmet, nemritkán némi anyagi érdek, vagy ösztönös bölcsesség sugallta tekintélyfeszület, mit a századok félemlíthettek népünkbe, legtöbbször csupán ezek a szálak képeznek kapcsolót a nemzetközösségi eszményhez, saját vezetőihez, a polgárusult rétegekhez s közeposztályunkhoz. Bizalma és szeretete, majd akkor jut kifejezésre, ha tehetségkutatásunkkal nem a népből való kiválasztást és eltávolodást, hanem a népi értékek igazi kiválasztódását és érvényesülését fogjuk előmozdítani.

Igy tehát az ifjuság' tehetségkutatással nemcsak a közeposztály számbeli arányának fellajvítására, növelésére nyújtunk felemelkedési lehetőséget, hanem — bármilyen merész kijelentésnek is tűnik — a minőség arány fellajvítására s a néppel való kapcsolataink könnyebb és becsületesebb kiépítésére. A nemzet legszegényebb soraiból kinöb' értelmiség sokat layíthat azokon a laza érzelmi kötelékeken, melyek egyes társadalmi osztályainkat népünkhöz köt'k.

Es mennél közelebb vezetnek e kiválasztottak érzésben és gondolkodásban a nyelvünket és hagyományainkat leghivebben őrző, szellemet frissítő, nemzetet élető és sokszor kevésbé becsült nép sorsához, annál inkább dicsekedhetünk azzal, hogy e kor gyermekei vagyunk s mennél inkább tartózkodunk a néppel való bensőbb érintkezés felvételétől, annál határozottabban érezhetjük, hogy ezidőszert nem teljesítük hivatásunkat ezen a földtekén, legkevésbé a nemzet soraiban.

Angliában romok és füstfelhők jelzik a német légitámadás nyomait

A szárazföldi hadsereg tevékenységét a tengeri és légihaderő folytatja — Rövid idő alatt 2000 angol repülőgép pusztult el — Folytatódott a szigetország elleni támadássorozat

Berlin teljesen azonosítja magát Róma álláspontjával az albán-görög viszály ügyében

Berlin. A NTI heti katonai beszámolójában megállapítja hogy az angol partok elleni német támadó módszer a kereskedelmi tengeri háborúról áttért a légi katonai hadműveletekre. Amit 12 hónapon át a német szárazföldi hadsereg végzett a végső győzelem érdekében, azt most a tengeri és főként a légihaderő veszi át. Augusztus 9-től 15-ig terjedő időszakban egész Anglia romhalmazzá vált és mindenütt füstfelhők jelzik a rombolások nyomait. Ezenfelül a német légi erők eljutottak már Anglia keleti részére is, sőt Skócia határára is feljutottak. A La Manche-csatornában nap-nap után pusztítják el a fellegyverzett kereskedelmi gőzösöket, bár azok karavánokban járnak hadihajók védelme alatt. Az angol gépek és az angol légvédelem tehetetlen a német támadással szemben és az elmúlt héten mintegy 550 repülőgép pusztult el a német támadások következtében csak légiharcokban és igen sok Németország felett a légvédelmi őrzéség ágyuitól. Németország felett a légvédelmi ütegek ezen a héten pusztították el az 1050-ik angol repülőgépet, úgyhogy 2000 angol repülőgép semmisült meg a lejutvt rövid idő alatt.

Egész Anglia felett megtörték a légi ellenállást

Berlin. A vezér főhadiszóráis jelent: Légi egységünk augusztus 16-áról 17-ére virradóra eredményesen bombázták Cardiff, Newport és Bristol kikötő berendezéseit, repülőtereit és egyéb katonai célpontokat. Tízvagy tíz nagy károkat okoztak London közelében és Középanyliában. Wright szigeténél elsüllyesztettek egy torpedórombolót. Egész Anglia területén megtörték az angol légi ellenállást. Angol gének a múlt éjjel német terület felett nem katonai célokra bombákat dobtak, csekély kárt okoztak. Két polgári személy meghalt, többen megsérültek. Az ellenség pénteken 89 gépet veszített, ebből öt venkilencet légicsatában huszonháromat a földön löttünk le, míg hetet a lépelhárító tüzéség semmisített meg. Huszonkét záróléggömböt fel-

gyújtottunk. Harminceg, német gép nem tért vissza támaszpontjára. A német tengeraattjárók több fellegyverzett kereskedelmi gőzöst 25 700 tonna tartalommal — köztük egy 5400 tonpanyl tartályhajót — elsüllyesztettek.

Anglia keleti partjait a német ágyuk tüzeiben

Róma. A Stefani jelent: Ca'aisból érkezett jelentések szerint a német 42-es és 51-es ágyuk tegnap óta a csatornán át löni kezdték az angol partokat. Ezt annál könnyebben megtehették, mert az ágyuk 60 kilométerre tudnak tüzelni, a csatorna pedig Calaisnál csak 32 kilométer széles.

Londoni hadijelentés a német támadásokról és a brit légihaderő afrikai tevékenységéről

London. (Rador.) A légügyi miniszterium jelent: A 16-áról 17-ére hajló éjszaka az ellenség Anglia feletti légi tevékenysége nem volt kiterjedt. Bombákat dobtak Délanglia bizonyos vidékeire, némi kárt okoztak és néhány áldozat is volt. Az ország délkeleti részére is bombákat dobtak, ahol jelentéktelen károkat okoztak a robbanások. Egy ellenséges bombavetőt lelőttünk a kora reggeli órákban a La Manche felett. A gépet lépelhárító ütegek lötték le.

London. Az angol légügyi miniszter jelentése szerint szombat hajnalban ujból feltűntek német gépek Anglia közép és déli részei felett.

Kairo. (Rador.) A Reuter-iroda közli az angol légihaderő parancsnokságának jelentését: Tobruk kikötőjét ujból megtámadták repülőink, amelynek során bombatalálatok érték a tengerészeti petroleumtartányokat, tengeralattjárók kikötőit, valamint mólókat. Később tisztán észlelhetők voltak bombáink gyújtóhatásu eredményei. Brit-Szomaliban repülőgépeink bombatámadást intéztek Zeila, valamint Adahleh ellen és katonai célpontokat, valamint csapatösszevonásokat bombáztak. Ezenkívül több felderítő repülőutat végeztek Szomaliban, főbb utak felett. Az olasz repülőgépek bombatámadást kíséreltek meg Berbera ellen, de egy francia repülőgépnek sikerült a támadást megállítania és egy olasz repülőgépet lelőtt. Ez az első tevékeny-

sége a francia repülőosztagoknak és bekapcsolódása az angol légitvékenységbe a harc eme légi színterén.

Róma ismételen valótlanok nyilvánítja a Caproni és Fiat művek bombázásának hírét

Rómából jelentik: Az olasz sajtó a napokban megcáfolta az angol propagandának azokat az állításait, mintha az északolaszországi bombázások során katonai célpontokat semmisítették volna meg az angol repülők. Most az angol légügyi miniszterium pótkommunikéjében ujból arról számol be, hogy ezen cáfolatok ellenére fenntartja azt az állítását, hogy Torinóban a Caproni-műveket, Milánóban pedig a Fiat-gyárat bombázták volna az angolok. Erre vonatkozólag az olasz hivatalos sajtó leszögezi: maga az angol légügyi szolgálat elmondja, hogy repülőgépei igen magasról dobják le bombáikat és nyomban elhagyják a bombázás színhelyét. — hogy lehet tehát az, hogy ilyen hihetetlen magasságból meg tudják állapítani, hová estek a bombák, különösképpen akkor, ha nyomban el is hagyják a bombázások színhelyét.

(Folytatás a 3-ik oldalon)

Nagy érdeklődés nyilvánul meg világszerte a turnu-severini tárgyalások iránt

Az eddigi megbeszélések barátságos légkörben folytak le. Nagy figyelmet szentel a nemzetközi sajtó a tanácskozások hétfői folytatásának

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa a román-magyar tárgyalások színhelyén

Turnu-Severin, — a dunaparti város — a világsajtó érdeklődésének központjába került. Itt, ahol Európa egyik „útőre”, a Duna áttörli a Kárpátok sziklabérceit, most b'ztosítani igyekeznek a békét, amelyet a kelet-európai államok vezetői éppen úgy, mint minden polgár annyira óhajt...

A napisajtó és rádió, — úgy az európai, mint a tengerentúli leadóállomások — naponta közzli a híreket és kimerítő jelentéseket arról, hogy Turnu-Severinben ül össze a román és magyar bizottság, hogy — amiú a Rador hírszolgálat is megállapítja: — ...attól a kívánságtól vezérelve, hogy békésen oldják meg mindazon problémákat, amelyek válaszfalat emelhetnek Románia és a szomszédos államok között és abban a reményben, hogy a világ ome részében olyan új politikának vessék meg az alapját, amely a népek együttélésén és együttműködésén alapul, felvegyék a tárgyalásokat Magyarországgal.

A világszerte megnyilvánuló érdeklődést és a tárgyalások jelentőségét felmérve, az Aradi Közlöny is — éppen úgy, mint a külföldi és belföldi sajtó vezető szerkesztőségei — áldozatokat nem kímélve igyekszik a Turnu-Severinben folyó eseményekről pontos, kimerítő és hű képet nyújtani.

Eppen ezért, hogy részletes tudósításokban számolhassunk be a történelmi jelentőségű turnuseverini napokról, lapunk egyik belső munkatársa utazott le Turnu-Severinbe, aki majd a lehetőségekhez mérten ad külön tudósítást lapunk részére az események menetéről.

Sajtófogadás a Zsófia hajón

Bucurestiből érkezett jelentések szerint Románia álláspontját és javaslatát a román kiküldöttek — akik Bucurestibe vitték a magyar megbízottak javaslatát — augusztus 19-én, hétfő délelőtti tíz órakor közzli a magyar kiküldöttekkel a tárgyalásra kijelölt színhelyen, Turnu-Severinben.

Hivatalos jelentés szerint a román bizottság tagjai hétfőn reggel térnek vissza Turnu-Severinbe.

A magyar küldöttség Hóry András titkos tanácsos, meghatalmazott miniszterrel az élen mindaddig Turnu-Severinben marad, amíg a román bizottság viszályt, A magyar küldöttség tagjai a „Zsófia” hajón tartózkodnak.

Hóry András titkos tanácsos, a magyar megbízottak vezetője szombat délelőtti kihallgatáson fogadta a Zsófia-hajón a sajtó képviselőit, akikkel hosszasan elbeszélgetett. A magyar bizottság vezetője a Turnu-Severinhez nem messze levő Tismana kolostorhoz látogatott kíséretével. A kolostor még a Basarab-fejedelmek idejében épült és évenként búcsút tartanak benne. Az idei búcsu éppen a tegnapi napra esett.

Éjfélkor érkezett Turnu-Severinbe a Regele Carol dunai gőzös, amelyen a román tárgyalóbizottság tartózkodik majd a hétfői tárgyalások során.

Ünnepélyes fogadtatás, lobogó-köszöntéssel

Az eddigi tárgyalások barátságos légkörben folytak le: péntek reggel a dunaparti város már felkészülten várta a vendégeket. A város pályaudvarán díszlakos és tényszerű rendőrök tartották tenni a rendet és a kocsiakat, gépkocsikat előre lefoglalták a Bucurestiből érkező vendégek számára. A kikötőtől a főtéren keresztül a pályaudvarig vezető útvonalon a díszbe öltözött rendőrök mellett katonai őrszemek is teljesítették szolgálatot.

A magyar küldöttség hajója, a „Zsófia” késéssel érkezett — a fogadtatásra kirendelték délelőtti 10 órára várták — azonban a hajó csak háromnegyed 12 órakor érkezett a kikötőbe. A „Zsófia” árbócán a román és magyar lobogót lengette a szél. Amidőn a hajó a kikötő felé közeledett, a fedélzeten szolgálatot teljesítő matrózok leengedték a magyar zászlót. — de ugyanebben a pillanatban a turnuseverini kikötő árbócára felhúzták a magyar lobogót. Az udvarias lobogó-köszöntés után kikötött a hajó és megkezdődött a hivatalos fogadtatás, majd a magyar küldöttség a főtéren levő Kulturpalotába haladt. A tanácskozások után — fél 2 órakor — Simian tartományi helytartó díszbédét adott a vendégek tiszteletére.

A nemzetközi sajtó képviselői Turnu-Severinben

Turnu-Severin, a román és magyar tárgyalások színhelye, a világsajtó érdeklődés központjába került. Számos külföldi újságról érkezett a dunaparti városba, ahol kelet-európa békéjét igyekeznek biztosítani. Turnu-Severinbe érkezett Gyárfás László, a Ma

gyar Távirati Iroda Bucuresti-i tudósítója, ezenkívül számos nagy Bucuresti-i lap munkatársa is ellőtt a román-magyar tárgyalások színhelyére. A világsajtó képviselői közül ideérkezett az Associated Press, a Völkischer Beobachter, ezenkívül öt másik német lap munkatársa, az United Press, a Times, a Daily Mail, a Havas és a lapján Domej hírszolgálati iroda tudósítója is. Budapestből nem érkeztek újságírók Turnu-Severinbe, csupán a Magyar Távirati Iroda tudósítója érkezett meg. Az erdélyi magyar sajtó részéről a nagyváradi Magyar Lapok két munkatársa, a kolozsvári

Hétfőn találkozik Craiovaban a román és bolgár tárgyaló bizottság

Constanța, A Bucurestiben megjelenő Evenimentul című lap értesülése szerint hétfőn, augusztus 19-én Craiovában történik meg a bolgár és román tárgyalóbizottságok első találkozása. A román bizottság

tagjai: Al. Crețanu volt államtitkár és Hora Grigorescu, Constanța polgármestere, volt belügyi államtitkár. A megbeszélések alapját már megállapították.

Budisteanu kultuszminiszter beszéde a színházszás apostoli küldetéséről a Bucuresti-i Nemzeti Színház megnyitóján

A miniszter bejelentette, hogy kizárólag román színészek működhetnek ezentúl a román színházszás terén

Bucuresti. A Bucuresti Nemzeti Színház évadjának megnyitása idén különösképpen ünnepélyes körülmények között ment végbe a keresztény szellem jegyében. Istentisztelet vezetete be az ünnepséget, majd Ion Marin Sadoveanu, a Nemzeti Színház igazgatója, megnyitó beszédében kijelentette, hogy a teljesen a román nacionalista szellemi újászületés jegyében kívánja ezt a műintézményt irányítani, majd közölte, hogy 1941. május 19-én a birodalmi kultur központok meghívására a Nemzeti Színház Bécsben román nyelvű színelőadást rendez. Hálával emlékezett meg Őfelségéről, aki legmagasabb figyelemmel tüntette ki mind a színházat, majd Radu Budisteanu kultuszminiszter érdemeit méltatta. Grigore Marculescu, a színészek angyali helyzetének megjavítását kérte. Ezután emelkedt szólásra Radu Budisteanu kultuszminiszter, aki kifejtette, hogy a színháznak fontos nevelő hatása van a nagyközönségre.

— Az a nézetem — mondotta a miniszter — hogy a színház az élet tükörképe, a nemzeti élet tükré és ez a kép nem lehet meghamisított mint volt a múltban, amikor sokszor nem hallottam a színpadról mást, mint valamelyes „majdnem román nyelvfelet” ami minden volt, csak éppen nem igazi hamisítatlan román nyelv

és szellem. Az államélet minden ágát a tiszta nacionalista szellemi újászületésnek kell áthatnia: így a Nemzeti Színház sem szolgálhat mást, csak a legtisztább román érdekeket. Meg kell tehát szünnie annak a könnyelműen felfogott és kéllőleg nem ellenőrzött rendszernek, amely uralkodhatott. Vasfegyelemmel és elszánt elhatározással kell e nehéz történelmi órákban a román színháznak feladatát teljesítenie. Klasszikus román és klasszikus idegen művek képezik a műsor gerincét ebben a színházban, mert én vissza akarom adni a népek az antik színházat, amely távol áll minden bomlasztó és erkölcstelenítő irányzattól. Apostoli küldetésé van a színháznak, különösképpen egy totális államban és elhatároztam, hogy magánszínházszás is csak nemzeti etnikai alapon működhet, csak autohton elemek működhetnek közre. Közlöm tehát, hogy a mai nappal a színészeknek adott minden játszási engedély érvényét veszti. Az új játszási engedélyeket kizárólag román színészeknek adom ki, mert az újászületési rendszer jelszava az: hogy ami idegen, azt ki kell küszöbölni a nemzet testéből. A színész a legmagasabb nemzeti ideál szolgálatában kell álljon és ha kilép a színpadról, az életben is példamutató kell legyen esztétikai és erkölcsei tekintetben.

Halálosvégű labdarugó-mérkőzés ügyében nyomoz az ujaradi csendőrség

A játék hevében halálosan sérült fiatal ember azzal vádolta megsebesítőjét, hogy szándékosan rugta hasba

Tízokzatos hátrui szerencsétlenség következtében történt haláleset ügyében folytat vizsgálatot az ujaradi csendőrség. Augusztus 15-én délután 3 órakor Kiszentmiklós közelében egy réten fiatal fiuk labdarugó-mérkőzési rögtönöztek. A csapatok szabályszerű összeállítás szerint megkezdtek a játékot, ami természetesen nem teljesen a szabályoknak megfelelően folyt.

Egy összeesés alkalmával Muntol Arion 21 éves kiszentmiklói legényt gyomronrugta Popa Petru 20 éves, ugyancsak kiszentmiklói katonai előképű Muntol hangos lajgatással összeesett társát kivitték a réti szélére, a játék pedig büntetésrúgás után folyt tovább. A 21 éves legény egyre rosszabbul érezte magát, végre is kérésére hazavitték, majd pedig, amikor ott sem javult állapota, orvost hívtak, aki megállapította, hogy a flu súlyos belső sérüléseket szenvedett, állapota életveszélyes.

Az eseményről közben értesítették az ujaradi csendőrséget is, ahonnan a csendőrszervező szállt ki a helyszínre. Ekkor már Muntol haldoklott, mert, mint közben kiderült, a nagyerejű rugás a hasfalat szakította át.

A haldokló fiatal ember elmondotta, hogy Popa régi haragosa és ezért rugta meg. A csendőrség előállította Popa Petrut, aki kijelentette, hogy a játék hevében véletlenül rugta meg Muntolt, akit nem akart bántalmazni és semmi esetre sem akart neki súlyos sebet okozni. Muntol pénteken este behalt sérüléseibe és így Popa ügyének tisztázásáig őrizetben marad.

A szerencsétlen fiatal ember holttestét szombat délután boncolták fel és az orvosi vizsgálat is azt állapította meg, hogy a végzetes rugás okozta halálát.

Olasz tiltakozás a svájci kormánynál

Bucuresti lapok newyorki jelentése szerint az United Press úgy értesül, hogy az olasz kormány rendkívül erélyes hangú tiltakozást juttatott el a svájci kormányhoz, amiatt, hogy Svájcban át ellenséges repülőgépek hatoltak be Észak-olaszországba és ott bombákat dobtak le. Ha Svájc nem védi meg a maga semlegességét, — mondja a közlés — úgy Anglia passzív szövetségésének fogják tekinteni és eszerint járnak el vele szemben.

Berlinből jelentik: Svájcban igen nagy a felháborodás az angol repülők sorozatos hátrásértései miatt, azonban az angolok sem azzal az egyöntetű felháborodással, sem pedig a svájci követ által Londonban átadott tiltakozó jegyzékkel nem törődnek, mert a pén-tekről szombatira virradó éjszaka újból elrepültek az angolok Svájc középső része felett. Zürichben éjjel után néhány perccel kellett a légiriadót elrendelni.

Amerika már nem bizik Anglia erejében

Rómából jelentik: Az olasz sajtó Rooseveltnek azzal a kijelentésével foglalkozik, mely szerint az USA és Anglia között tárgyalások folynak, hogy

Anglia az amerikai félsziget mellett fekvő szigetein tengerészeti és légitámaszpontokat adjon át az Egvesült Államoknak.

Angliából ugyan ezt a hirt nem cáfolták meg, csupán megjegyzik, hogy ennek fejében nem kap Anglia 50 amerikai torpedórombolót, mint azt egyes hiriügynökségek jelentették. Az olasz sajtó ehhez az angol megjegyzéshez azt fűzi hozzá, hogy amennyiben elfogadják az angoloknak azt az állítását, hogy nem akarnak torpedórombolókat Amerikától ezért az átengedésért, akkor ebből az világlik ki, hogy Anglia mindezt ingyen teszi, ingyen ad fontos területeket át egy idegen államnak, tehát ez azt bizonyítja, hogy

az ugynevezett „Angol Maginotvonal”-ban nem bíznak az amerikaiak, hanem kizárólag saját magukban.

Ez különben az első jele a havannai kongresszuson hozott határozatoknak, mely súlyos bizonyítvány Anglia tehetetlenségére, presztízisének és nemzetközi hatalmának csökkenésére.

Newyorkból jelentik: A „Newyork Times” szombati cikke szerint Roosevelt közölte Churchilllel, hogy az amerikai tengerészeti hatóságok tiltakozása ellenére a megígért amerikai torpedórombolókat átadja az angoloknak.

Roosevelt és a kanadai kormány-elnök találkozoja

Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök különvontán a Newyork állambeli Oldenburgba utazott. Az elnök a Newyork államban levő hadgyakorlatokat szemléli meg, ugyanakkor azonban folytatni akarja a Kanada és USA között megkezdett tárgyalásokat. Szombaton este az elnök oldenburgi nyaralójában együtt vacsorázik Mac Kenzie kanadai miniszterelnökkel.

Mikorra szerelik fel az USA hadseregét?

Washington. (Radiopress.) William Knudsen, akit az Egvesült Államok védelmének megszervezésével bíztak meg, kijelentette, hogy a 2 millió főből álló hadseregét csak 1943 októberére tudják teljes mértékben felszerelni és kiképezni. A legjobb körülmények között is, — hangsúlyozta Knudsen, — 1942 végéig mindössze egymillió 200 ezer jól felszerelt haderővel rendelkezhetik csak az Egvesült Államok.

Január elsejével tényleges szolgálatra rendelik be az USA nemzeti gárdájának tagjait

Washington. (Radiopress.) Az USA Nemzeti gárdáját 1941 január elsejére tényleges katonai szolgálatra rendelik be. A katonai szolgálatra történő behívásokat nyomban megkezdik, ahogy az erre vonatkozó törvényeket jóváhagyják.

A vízből kijövet ne szűrtesse magát a nappal, mert minden vízcsepp hatása olyan, mint a gyújtó üveg lencséje. Ezért kell a bőrt előbb jól megszáritani, majd NIVEA Creme vagy olajjal bedörzsölni! Csak így csökkentheti a napszúrás veszélyét és fokozza bőre szép és gyors barnulását.

Ne becsülje le a

napsugarak erejét!

A támadás ötödik napján elérte csúcspontját a Brit-Szomaliban folyó harc

Róma. (Rador.) A Stefani hírszolgálati iroda „valahonnan Olaszországból” közli az olasz főhadiszállás 69. sz. hadijelentését: „Augusztus 16-án a Brit-Szomáli elleni támadás ötödik napján érte el a véres harc csúcspontját. Az ellenség az egész frontszakaszon visszavonult. Több

mint egy órán át bombáztuk Alexandria kikötőben a berendezéseket, valamint az ott tartózkodó hadihajókat. Egy repülőgépnünk erről az utról nem tért vissza, ugyszintén eltűnt egy repülőgép is, amely a Vörös-tenger felett végzettszerű repülést.”

Berlin Korfú és Epirus átadását tanácsolja Athénnek

Belgrád. A Daut Horgia albán vezér meggyilkolása körül támadt olasz—görög feszültség a jelek szerint messzemenő következményekkel fog járni. Több oldalról érkezett jelentések ugy látnak, hogy

Görögországgal szemben olasz—albán részről területi követeléseket támasztanak és bucurestii lapok berlini jelentése szerint a német kormány hivatalosan azt a véleményét fejezte ki Athénben, hogy német részről is Korfú szigete és Epirus tartomány átengedésével vélik a kérdést a legjobban megoldhatónak.

A bucurestii lapok berlini jelentése szerint az athéni német követ közölte a görög külügyminisztériumban, hogy a német birodalom az albán—görög kérdés sürgős megoldását óhajtja. Németország úgy véli, hogy a megoldás legjobb módja az volna, ha Görögország Korfú szigetét és Epirus tartományt átengedné Albániának.

Németországnak nem áll szándékában túlozni az albán-kérdést, a kezdeményezés teljesen Olaszország kezében van.

Több olasz lap, közöttük a Telegrafo is azt írja, hogy a kérdés megoldása Epirus tartomány Albánia részére való átengedése.

Görögország Berlin balkáni politikájának gyújtópontjában

Berlin. Az athéni német követ tegnap beható megbeszélést folytatott a görög külügyminisztériumban. Az erről szóló jelentés rendkívüli feltűnést keltett, mert a tárgyalások során a követ az albán kérdésre vonatkozó német álláspontot ismertette meg az illetékes görög tényezőkkel és ezek során

bizonyos követeléseket is terjesztett elő.

Egyes adatok szerint, amelyek igen figyelemreméltó forrásból származnak, az előterjesztés azt követelte, hogy

Görögország mondjon le az angol garanciáról és ehelyett csatlakozzék a tengelyhez.

Az illetékes német tényezők álláspontja szerint a Wilhelmstrasse az olasz—görög ügyet abból a szempontból nézi, hogy Németország Olaszország szövetségese. Görögország ezen a magatartáson azért sem csodálkozhat, mert hiszen elfogadta annakidején Nagybritannia garanciáját.

Ez az utóbbi megjegyzés szintén alátámasztani látszik azt a fentebb említett feltevést, hogy az athéni német követ által előterjesztett

követelésekben az angol garanciáról volt szó. Ezenkívül a német diplomata rámutatott az albán kérdés rendezésének szükségességére is. A rendezés Korfú szigetére és Epirusz tartományra vonatkoznék.

Ha eddig bizonyos berlini jelenségekből arra lehetett következtetni, német részről nem óhajtják, hogy az albán-ügy drámai fordulatot vegyen, egyttal az is világos volt, hogy a kezdeményezést az olasz politika tartotta kezében. Most

az athéni lépéssel a német külpolitika csatlakozott szövetségese fellépéséhez.

Ami a területi követeléseket illeti, errenéztve a berlini semleges megfigyelők nem tévesztik szem elől, hogy a Telegrafo legutóbb éppen Epiruszt jelölte meg olyan tartományként, ahol túlnyomó többségben albánok laknak. Figyelmezt keltett Giavdanak az a kijelentése is, amelyben a vezető olasz publicista az egész probléma gyors megoldását kívánta.

Hírek vannak arról is, hogy Németország Bulgária érdekében is szót emelt Athénben.

URANIA: Nagyfilmex színház. Tel.: 12-32.

Kozákok 11.30 matiné. — 8-tól tolytatólag

I. Akim Tamiroff monumentális kiállítású filmje, az
Acélsárkány (Union Pacific)

II. Vera Korona, Charles Vanel megbató drámai filmje, a **Kozákok**

466-os UFA háborus híradó: Gigurtu és M noilescu miniszter urak fogadtatása Salzburgban.

Ezzel ismét úgy alakult a helyzet, hogy német részről támogatják Bulgáriának az égei tengeri kijáratra vonatkozó követelését. Bulgáriának nemcsak korridorot kell kapnia az

egyik égei tengeri kikötőhöz, hanem Németország támogatja azt az igényét, amely Trácia egy részének átengedésére vonatkozik.

Angol izgatásról ír az olasz sajtó

Rómából jelentik: Az angol propaganda legújabb kihívási kísérlete csődöt mondott, mert a világ közvéleménye nem adott hitelt annak a valótlan hírnök, mintha a Helle görög hajót olaszok torpedózták volna meg, mint azt London hirdette. Duff Cooper propagandája azonban nem alszik — írja a szombati esti olasz sajtó — és most újabb hazusághadjáratot indítanak, hogy azzal próbálkozzanak zavart kelteni. A legújabb angol híradás arról számol be, hogy olasz repülőgépek görög gőzöket bombáztak, sőt tengeraltatók is megtámadtak görög hajókat. Olasz illetékes helyen erre vonatkozólag a leghatározottabban kifejtik, hogy mindez az angol hírszélés légből kapott hazugság és az olasz közvélemény már nem is bosszankodik ezeken a kitalálásokon, hanem egyszerűen nevet raituk.

Rómából jelentik: Hivatalos olasz álláspont szerint a „Helle” elsüllyesztésével kapcsolatban megjelent angol nyilatkozat nem őszinte és nyilvánvaló célja, hogy zavart keltsen a Balkánon. Churchill és klijkije természetesen azt hirdeti, hogy nincsen egyetlen angol tengeraltató sem a görög partok mentén, így a görög hajót csak olasz tengeraltató süllyesztette el. Ugyanakkor azonban a görög rádió már jóval hamarabb közölte a Helle elsüllyesztésének hírért, mielőtt arról magának a görög kormány tudomása lett volna. Ezzel a gyanút igyekezett magáról elferelti, pedig tulajdonképpen ezzel keverte magát bele a gyanuba.

A „Giornale d'Italia” a Helle elsüllyesztésével kapcsolatban megállapítja, hogy az angolok ki akarják használni Olaszország és Görögország között az albán kérdésben keletkezett feszült helyzetet s azt hiszik, hogy zavart tudnak provokálni régi módszerek szerint a Balkánon. Az olasz lap hangsúlyozza, hogy mindez az angol próbálkozás hiábavaló, mert az olasz, albán, görög, probléma kielégítő megoldását Olaszország a maga részéről is óhajtja.

Felülvizsgálják Athén sem egészségét!

London. (Radiopress.) A londoni rádiójármás közlése szerint római jelentések arról számolnak be, hogy Olaszország Görögország semlegességének azonnali felülvizsgálatát követeli és a görögök részéről az albánoknak teendő területi átengedéshez is ragaszkodik.

Berlin. (Rador.) A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz megállapítja, hogy Anglia, amely kezdetben hamis híreket közölt az állítólagos albániai zavargásokról, később gyanus tartózkodást tanúsított az olasz-görög kapcsolatokkal szemben. Ahelyett, hogy olasz-görög feszültségről írt volna, a „News Chronicle” addig ment, hogy

szerinte a londoni sajtó kért, hogy Olaszország megtámadná Görögországot.

Beszéd helyett — írja a német lap — Anglia, miután ilyenformán alibit szerzett magának, akcióba lépett.

Megtorpedózták egy görög hadihajót és példák nyomán azt hiszik, hogy újabb komplikációkat és reakciókat támasztottak, amelyek Anglia számára lehetővé teszik, hogy a közvetlenül érdekelt két ország terhére erkölcsi és politikai hasznot ruzzon.

Churchill kijelentése az olasz megállapítás után, mely szerint egyetlen olasz tengeraltató sem tartózkodott a környéken, a kellő értékre lett leszállítva. A lap azzal zárja cikkét, hogy Olaszország bármilyen raffinált kísérlettől sem hagyja megzavarni magát.

Tiranából jelentik: A „Tomori” című albán lap, mint érdekes dokumentumot közli a csamuriai prefektus 1937 október 11-én kelt körrendeletét, mely kimondja, hogy az albánok nem akarják összejöveteleiken a görög nyelvet beszélni és kényszeríteni kell őket, hogy ne albán, hanem a görög nyelvet hasz-

nálják, Csamuria jobb sorsra érdemes albán lakossága tehát állandó terror alatt élt és dacára ennek a görög erőszakoskodásnak, a görög hatóságok még sem tudták eljemenztető eljárásukat az albánokkal szemben annyira érvényesíteni, ahogy azt a macedoniakkal és más népekkel tették. Albánia és az albánok tudják — írja az albán lap, — hogy helyük csak az olasz birodalomban lehet és az olasz birodalomban levő albánságnak Olaszország

Bolgár sajtóvélemény:

„Görögország az albán kérdésben a zavartkeltés politikáját követte”

Szófiából jelentik: A bolgár sajtó a görög-olasz helyzettel foglalkozik. A „Mir” című lap megállapítja, hogy Görögország állandóan olaszellenes magatartást tanúsított és kizárólag Angliára és a Balkánszövetségre támaszkodott, az albán kérdésben pedig mindvégig a zavartkeltés politikáját követte. Az athéni kormány külön hibája — jegyzi meg a bolgár lap — hogy soha semmit nem tett abban az irányban, hogy a nagy feszültséget Olaszország felé valamiképpen enyhítse. Sőt annak fenntartása ellen semmit nem tett.

Tiranából jelentik: A „Tomori”, című albán lap a mindig erősebb hullámokat verő politikai gyilkosság kapcsán, melynek során mint ismeretes, Hoggia albán nemzeti felkelő vezért görög bérgyilkosok megölték, életrajzi adatokat közöl és azt kívánja bizonyítani, hogy a Csamuriában született Hoggiát negyven éves korában gyilkolták meg. Megírja a lap, hogy Hoggia régi előharcosa volt az albán mozgalomnak és emiatt sokat kellett szenvednie kora fiatalságában a görög terrortól. Egyik nagybátyját, aki szintén albán nemzeti vezető volt, szemláltára gyilkolták meg a görögök és

Erdély és Bánát részére

keresek azonnali alkalmazásra futalék ellenében jömegejelenésű a könyv- és papirkereskedésben, valamint ékszerüzletekben jólbevezetett utazót, az egész országban évek óta bevezetett, könnyen eladható cikkek árusítására. Részletes ajánlatokat referenciákkal, fényképpel: Max Grundhand Bucuresti Cal Victoriei 41.. Pasagiul Român 19. címre kérünk.

és a olasz erő nemcsak politikai és földrajzi határt jelent, hanem az olasz védelem áttérjed mindazon albánokra is, akik kisebbségben és idegen nemzetek elnyomása alatt élnek illetve szenvednek.

ekkor megesküdtök, hogy bosszút áll nagybátyja megöletéséért, 1915-ben történt ez a gyilkosság és ekkor Hoggia hűvel bevette magát a hegyek közé és ott élt 1922-ig, ahonnan többször tett kirándulásokat városokba és falvakba, hogy a görög hatóságokon megbosszulja magát. A görög csendőrök soha nem tudtak nyomára jutni, bár hatalmas vérdíjat tűztek ki fejére. Mikor Albánia egvöntetü népi óhaja az volt, hogy egvesüljön Olaszországgal, Hoggia is ájtott az ujja-született országba és elnöke lett a csamuriai albánok felszabadításáért küzdő nemzeti bizottságnak. A görög hatóságok nyugtalanokdtak Hoggia új megbízatása miatt, mert ismerték nagy energiáját és ezért határozták el, hogy megöletik, amit bérgyilkosok útján végre is hájtattak.

Albán összeesküvés a görög kormány ellen

Newyork. (Radiopress.) Az „Associated Press” közli Athénből, hogy a görög kormány rendeletére többszáz albánt letartóztattak, mert a görög kormány elleni összeesküvéssel gyanusítják őket.

Női selyem és cérna-harisnyá. érfel és gyermekharisnyát, szvettert, bór és cérnakeztyűt, selyem combinét és reformnadrágot legolcsóbban

Bogyónál, Str. Eminescu 1. (Corso-mozl mellett)

Az USA-nak átadandó angol támaszpontok ügye Amerika érdeklődésének homlokterében

Washingtonból jelentik: Az USA-nak átengedendő angol támaszpontok kérdésében megindult tárgyalások képezik amerikai hivatalos körökben a legfőbb beszédanyagot. Megállapítják ezek a körök, hogy

a tárgyalások már feltétlenül kedvező kifejlődés felé haladhatnak, ha Roosevelt elnök magához kérte az újságírókat és nekik nyilatkozott e tárgyban.

Megjegyzik amerikai hivatalos helyen, hogy nem helytállóak egyes propagandahíreknek azon állításai, mintha a támaszpontok átengedése összeköttetésben volna az Angliának adandó torpedórombolók ügyével, mert ez tisztán üzleti és hadimagán gazdaság természetű kérdést kizárólag a diplomáciai tárgyalások teljes befejeése után tűzik napirendre.

Rio de Janeiróból jelentik: Brazília közvéleményét is erősen foglalkoztatja az angol-amerikai tárgyalások ügye és itt

erősen ellenszegülnek Roosevelt álláspontjának, mert azt tartják, hogy ennek a megállapodásnak megkötése az amerikai közösségi elv megcsúfolása és elárulása lenne, másrészt pedig a legerkölcstelenebb aktus, hogy akkor csikorjanak ki Anglia részéről ilyen az angol nemzet méltóságát mélyen sértő és megalázó engedményt, amikor Anglia a legsúlyosabb helyzetben van.

Régi amerikai torpedórombolókért tengeri támaszpontok — ilyen címenek irnak, gunyos haru cikkeket az argentin lapok és meggyőződésük, hogy Roosevelt nem tudja keresztül erőszakolni tervét.

Japán elégedetlen Anglia magatartásával

Tokióból jelentik: Japán politikai körök elégedetlenek azzal az ideiglenes kompromisszumos megoldással, amelyet a sanghai nemzetközi koncessziós területtel kapcsolatban kötöttek. Hivatalos tokiói körök és a japán sajtó véleménye szerint az angol csapatoknak Északkinából történt kivonulása után egvedül a japán hadsereg lehet ott a közigazgatás legfőbb ura és ezért minden idegenhadiegységnek el kell onnan távoznia. A tokiói kormány és a nankingi kormány helyzete illuzorikussá válik, ha Kinában bárhol is idegen államok csapatai maradnak.

Tokióból jelentik: A japán sajtó nagyon elégedetlen azokkal a kormányintézkedésekkel, amelyek nem mutatnak kellő erélyt az új külpolitikai orientációra vonatkozólag.

CORSO nyáron is a legnagyobb sládersok hozza. 11.30 mérs.. 3. 5. 7.15 és 9.30 orakor
Pikáns, zenés viglato. — 446. sz. UFA hirdó!

Megzavart nászójszaka Magda Schneider

Képeskönyv. Frint Lajos életéről (4)

Frint Lajos és az aradi Evangélikus Nőegylet

Írta: Nagy Imréné br. Bedeus Zelma

Tökéletes, a szó legnemesebb értelmében apostoli élet. Hatalmas a maga csodálatos egyszerűségében, igénytelenségében, önzetlenségében. Élete legkevésbé volt az övé, hivatásaié, embertársaié volt. A Gondviselés különös kegyelméből elért hosszú élete isteni ajándék volt azok részére, kik közel állunk hozzá. A mérhetetlen tisztelet és szeretet, mely őt körülvette, nemcsak a lelkipásztornak, hanem Frint Lajosnak, az igaz embernek, a legjobb feleségének szólt.

Nemesen érző lelkéből sugárzott a türelmesség, megértés, emberszeretet, melegséget terjesztve maga körül. Az ő példaadó életéből, tanításából fakadtak azok a virágok, melyek az aradi evangélikus egyház híveinek lelkét az összetartás, áldozatosság és hit erős szálaival koszorúba fonták. E koszorúnak kis része az Aradi Evangélikus Női Gyámintézet, mely az ő szellemében született meg és folytatja áldásos tevékenységét.

Midőn, mint a Nőegylet új elnöke 1934. évi működésünkről beszámoltam a közgyűlésnek, éreztem, hogy kötelességem megemlékezni azokról, kik az Aradi Evangélikus Női Gyámintézet megalapításában, fejlesztésében, felvirágoztatásában elévülhetetlen érdemeket szereztek ezért jelentésemet a következő szavakkal vezetem be: „Mielőtt az Aradi Evangélikus Női Gyámintézet 1934. évi működéséről beszámolókat adnék, nem mulaszthatom el, hogy egyházunk három kiváló egyéniségéről megemlékezzem, az ő nevékhöz fűződik ennek az intézménynek megteremtése és olyan nivóra való emelése, hogy az számottevő tényezőjévé vált egyházunknak. Forrón szeretett ősz püspökünknek, Frint Lajosnak, a magyar evangélikus egyházunk felügyelőjének, Purgly Lászlónak és gyámintézetünk első elnökünek, dr. Bogdán Virgíliének szóljon első üdvözlőm.”

Mindig meleg szeretettel és figyelemmel kísérte híveinek magánéletét Frint Lajos s így nem maradhatott előtte titok, hogy egynehány lelkes asszony hetenként összejön és ez alkalommal, különösen az egyház keretén belül történt dolgokat, szegények látogatását, gyermekek felruházását tárgyalják meg. Ennek a néhány nemesszivű, buzgó asszonynak munkája érlelte meg Frint Lajosban a gondolatot, hogy egyletbe tömörítse az evangélikus nőket. A gondolatot tett követte s e kis lelkes gárda segítségével hamarosan hozzáfogtak a szervezés munkájához. Fáradságot nem kímélve sorban felkeresték az evangélikus nőket, kik kivétel nélkül szívesen csatlakoztak a nemes megmozduláshoz. A cél első sorban az arra szoruló szegények támogatása, az iskolába járó gyermekek segítése és későbbi terv, egy Diakonissa otthon létesítése volt. Oly nagy volt a lelkesedés, hogy az egyház és a megalapításhoz szükséges összeg hamarosan összegyűlt. Ezek után 1925 szeptember 6-án megtartottuk az alakuló közgyűlést, melyen: „Frint Lajos lelkész ismertette az összejövetel célját. A zilált társadalmi viszonyok és vallási közönység ellenére több buzgó evangélikus nő segítségével megalapították az egyházon belül az Evangélikus Nőegyletet. Lelkésziük azt indítványozta, hogy az egylet álljon szoros kapcsolatban magával az egyházzal és azt ajánlja, hogy az egylet az „Aradi ágostai hitvallású egyház Női Gyámintézete” címet viselje.

Örömmel jelenti Frint Lajos, hogy sikerült elnökünek dr. Bogdán Virgílié, szepesszombati Szontagh Vilmát megnyerni, kinek személye biztosítja, hogy az egylet a legmegfelelőbb vezetőt kapja.

Ezt a jövő be is bizonyította, mert dr. Bogdán Virgílié oly megértéssel, szeretettel dolgozott együtt munkatársaival, hogy a kis egylet rövid pár év alatt az elsők közé emelke-

dett az aradi jótékony egyletek sorában. Mikor 1932-ben egészségi és családi okokra hivatkozva megvált az egyesület vezetésétől, fájó szívvel, könnyes szemekkel bucsúztatták munkatársai nagyon szeretett elnöküjüket. 1934-ben állították engem a Nőegylet élére s ez volt a mi drága Lajos hácsinknak életében talán az egyetlen erőszakos cselekedete, mikor minden ellenkezésem ellenére megválasztották. Frint Lajoshoz fűzött mélyeséges tisztelet és nagybecsülés készítették, hogy vállaljam a megtiszteltetést és azóta az ő szellemében a legnagyobb buzgalommal és odaadással dolgozunk kedves táborostveireimmel a nemes cél érdekében.

Frint Lajos mindenre kiterjedő figyelemmel meglátta, hogy a lelkesedés és tenniakarás a fiatal, még a kezdet nehézségeivel küzdő egyesületben csak úgy lehet áldozatos munka által az emberi szeretet igazi forrásává, ha a testvéri együttérzés kifejezésére a megfe-

lő eszközök rendelkezésre állnak. E célból az ő kezdeményezésére az egyház bérpalotájában helyiséget bocsátott a Nőegylet rendelkezésére, melyet nagy gonddal rendeztünk be a nyomorenhítés nagy munkájának kedves otthonává. Frint Lajos elgondolása valóra vált, a kis egyesület példaadóan emelkedik ki városunk emberbaráti intézményei közül.

Éreztük, hogy a Nőegylet és annak minden egyes munkás tagja, mannyire szívéhez nőtt. Munkánkat mindig élénk figyelemmel kísérték, gyakran lejött összejöveteleinkre, munkadélutánjainkra és látszott rajta, hogy szívesen időz körünkben. Buzdító, elismerő szavak csak fokozták munkakedvünket és kitartásunkat. Ő volt legboldogabb, ha Nőegyletünk áldozatos munkásságának eredményeit látta.

Sokat adott önmagából, szétszórtá tudását, lelkének kincseit közöttünk. A Gondviselés rendelte őt ebbe a korbba, amikor világszerzte patakokban ömlik a könny a testi és lelki szenvedések nyomán. Megtanított minket könnyeket letörölni, sebeket gyógyítani, szenvedőket megvigasztalni, a nyomort enyhíteni.

Köszönjük neki a tőle kapott visszafizethetetlen kincseket. A legnagyobb jelzővel díszítjük fel: igaz ember volt. Amíg élünk Frint Lajos szelleme öröklik felettünk, munkánkhoz ez adja az erőt és biztatást további küzdelmünkben.

Ujabb kedvezményeket biztosítottak a pénzügyi kihágásokból származó tartozások kiegyenlítésére

A 100 ezer leien aluli tartozásokat felére csökkentik, a bírság összegét pedig 2 százalékra szállítják le — 100 ezer leien feletti adósságok esetében a csökkentés 40 százalékos, míg a bírság 5 százalékkal kiegyenlíthető

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában röviden már jelentettük, hogy a kormány rendelet-törvény útján rendkívüli kedvezményeket biztosított a pénzügyi kihágásokból származó bírságok kiegyenlítésére. Az erről szóló rendelet-törvény a következőképpen intézkedik:

Azon adósságok, amelyek az alábbi pénzügyi törvények alapján felvett kihágási jegyzőkönyvekből származnak, kedvezményesen kielégíthetők: egyenesadótörvény, bélyegtörvény, forgalmiadótörvény, látványossági adótörvény, autoadótörvény, szeszmonopoltörvény, vámtörvény, fogyasztásiadótörvény és a zaharip fogvasztási adóit szabályozó törvény. A kedvezményes kiegyenlítést az új rendelet-törvény arra az esetre biztosítja, ha a kifizetés 1940 szeptember 30-ika estig történik.

A fenti határidőn belül az említett törvények alapján felvett kihágási jegyzőkönyvekből származó adósságok a következő módon egyenlíthetők ki:

a) Azon esetekben, amikor a kihágási jegyzőkönyvben szereplő adó, vagy illeték, valamint bírság a 100 ezer leit nem haladja meg, az adó vagy illeték összegének 50 százalékát, a bírság összegének pedig 2 százalékát kell kifizetni.

b) Abban az esetben, ha a kihágási jegyzőkönyvben szereplő adó vagy illeték a bírság összegével együtt meghaladja a százezer leit, az adó vagy illeték 60 százaléka, a bírságnak pedig 5 százaléka egyenlítendő ki.

c) Olyan esetekben, amikor a kihágási jegyzőkönyv csak a bírságot foglalja magában, ez az összeg a fenti a) és b) pontban a bírságokra vonatkozó intézkedéseknek megfelelően kerülhet kiegyenlítésre, aszerint, hogy a 100 ezer leien aluli vagy ezen felüli bírságról van szó.

A kedvezményes kifizetés lehetősége azon kihágási jegyzőkönyvekre vonatkozik, ame-

lyeket legkésőbb 1940 július 31-ig bezárólag beiktattak jóváhagyás végett az illetékes hatóságoknál és amelyekre vonatkozólag jogerős bírói ítélet még nem hangzott el.

Jogerős ítéletek esetében a jelen törvény kedvezményeit az érdekeltek csak abban esetben élvezhetik, ha az ítéletet az adózó távollétében hozták, vagyis olyan körülmények között, amikor az adózónak nem volt alkalma védekezésre. Felebbezés alatt álló ügyekben a tartozás kiegyenlítésénél azt az összeget veszik alapul, amelyet a bírói hatóság jóváhagyott.

A jelen rendelet-törvény intézkedéssel nem vonatkoznak az 1934 április elseje előtti kihágásokból származó tartozásokra, amelyek rendezése az 1940 április elsejei törvény alapján történik.

A pénzügyi kihágásokból származó tartozásoknak az új rendelet-törvény alapján való rendezése egyet jelent azzal, hogy az érdekeltek lemondanak a felebbezés és felfolyamás lehetőségeiről és ügyük a rendelet-törvény alapján való kiegyenlítéssel lezárás alá kerül. Azon kihágásokból származó tartozások, amelyeket csak részben rendeztek az 1940 április elsejei törvény alapján, akkor tekintendők teljesen rendezetteknek, ha 1940 szeptember 30-ig kifizetik a szóban lévő adóknak vagy illetékeknek és a bírságoknak a jelen rendelet-törvény 2. szakasza értelmében csökkentett összegét. A jóváhagyott és az adózóknak kikézbcsített 100.000 leien felüli kihágási jegyzőkönyvek megsemmisítése, módosítása közigazgatási úton történhetik, függetlenül attól, hogy a jegyzőkönyveket mikor vették fel. A 100 ezer leit terjedő kihágási jegyzőkönyvek esetében a pénzügyi eljárás egységesítéséről szóló törvény 48. szakasza alapján kell eljárni.

A feljelentők jutalomképpen azt az összeget kaphják, amelyet a jelen rendelet-törvény alapján a kincstár bírságként behajt.

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik.

I. „Acsabitó”-ról

Ohnet Gvörgv nagysikerű regénye filmen.
Francoise Rosay — Pierre Renoir — Sylvia Baille és Troubetzkoy herceggel a főszerepben.
A legújabb, 466. sz. UFA-híradó. Előadások: 3. 6 és 9.15 órakor. 11.30-kor matiné olcsó helyárral.

Ma szenzációs kettős műsor!

II. Törvényen kívül

Az elmúlt szezon legnagyobb színes filmalkotása.
Tyroné Power — Nancy Kelly — Henry Fonda
A legújabb, 466. sz. UFA-híradó. Előadások: 3. 6 és 9.15 órakor. 11.30-kor matiné olcsó helyárral.

ARADI KÖZLÖNY

Cím: U. S. S. S. R. Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves díj: 840 Ft | Negyedéves: 210 Ft
Hónap díj: 420 Ft | Egy hónapra: 70 Ft

Magyar Népközség családvédelmi tevékenysége

A Magyar Népközség aradvárosi szervezetének különböző értékes és életrevaló tevékenységéről részletes beszámolókat közlünk, most pedig a kórházra került vándor babakelengyekkel kapcsolatosan végrehajtásra kerül a családvédelem előkészítése is. A lapokban megjelent közlemények hatása alatt Kovács F. Mária aradi urleány levelet intézett a Népközség elnökségéhez, melyben a szegénységi szülőbányáknak a magyar nők részéről történő hathatós támogatására tett gyakorlatilag is kivétel alátalát, egyben elsőnek felajánlotta segítségét erre a célra.

A Magyar Népközség elnöksége foglalkozott a kéréssel és tekintettel arra, hogy különösen a szegényebb néposztály szülőanyjai kénytelenek a gyermekágyi betegségeikből idő előtt felkelni és a család ellátásáról gondoskodni, ezzel természetesen a legközelebbi egész életükre kiható súlyos következményeket elviselni, ezért a legfontosabb teendői közé sorozta az ilyen esetekben való segítségnyújtást. A terv szerint minden szegény család újszülöttje részére megkapja a babakelengyét, ugyanakkor pedig az arra vállalkozó magyar asszonyok és leányok közül beosztja azokat, akik a család rendelkezésére állanak, a házi teendőket, tisztántartás és egyéb munkák mellett felváltva még élelemmel is ellátnak a szülőket, arra hagyományosan rábízva magyar festvéreinket.

Ezért a Népközség elnöksége felhívással fordult Aradváros magyar asszonyaihoz és leányaihoz, hogy jelenkezzenek erre a nemcsok könnyű feladatra, melynek megvalósításához, nemcsak magyar kötelességet teljesítenek, hanem lélekemelő, áldásos tevékenységüket fejleszthetik ki. Jelentkezések a József Vulcan-utca 12. alatti központi irodában történnek, ahol a beosztásokat a társadalmi szakosztály vezetése végzi közös megállapodás alapján, úgy hogy egy-egy jelentkezésre csak egy-két napi munkatelteljesítést írt. Ugyancsak a jelentkezésekből alakul meg a Népközség családvédelmi osztálya is, mely még igen sok újdós és hasznos munkát fog majd végezni.

JAPÁN BEFOLYÁS ALÁ KERÜL SZIÁM. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint a sziámi kormány az országot Japán befolyás alá akarja helyezni.

SZABADON BŐCSAJTOTTÁK A LENGYEL HADIFOGLYOKAT. Berlinből jelentik: A Vezérparancsra a mai nappal valamennyi lengyel hadifoglyót szabadon bocsátották. Fogvatartásuk idején a lengyel hadifoglyók mintegy 80 százaléka munkaként dolgozott a német mezőgazdaságban, míg a többi ibrál üzemekben talált elhelyezkedést.

Aláírta II. Carol király az augusztus havi fizetések és nyugdíjak kiutalásáról szóló rendelet-törvényt. Bucuresti. Ofelsége aláírta az augusztus havi fizetések és nyugdíjak kiutalásáról szóló rendelet-törvényt. A kiutalások augusztus 20-án veszik kezdetüket.

Elindult Nassau felé a windsori herceg. Newyork. (Rador.) A Stefan-hírvégnyökség jelent: Úgy hírlik, hogy a windsori herceg hajóra szállt a Bermuda-szigetéről és Nassauba indul.

Laval Franciaország újraszervezéséről Vichyből jelentik: Laval helyettes miniszterelnök fogadta a külföldi sajtó képviselőit és előtük liangoztatta, hogy a kormány súlyos feladatok előtt áll, de mindent akadály ellenére is, újraszervezi az országot. Ezután élesen bírálta Anglia magatartását és kijelentette, hogy meg van győződve arról, hogy Anglia szörnyen megcsúszott a háborúban. A közellövő fejezte be nyilatkozatát Laval — kétszertelenül meg fogja hozni a háború végét.

Finnország szakít a Népszövetséggel. Helsinki. A finn külügyminiszter elhatározta, hogy bárhízámosan azzal a rendelettel, amelyvel Finnországnak a Népszövetségből történt kilépését kimondta, valamint ehhez az ügykörbe tartozó tisztviselőt felmentett állásától.

— Cáfolat külföldi lap tudósítók romániai tartóztatásáról és kiutasításáról Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Az United Press jelentése nyomán a svájci Bund című lap azt a tendenciát tünteti ki, mintha Romániában több külföldi lap tudósítóját tartóztatták illetve kiutasították volna. Illetékes román helyen ezt a híradást mint teljesen alaptalant hivatalosan megcáfolják.

— **DRAGOMIR SILVIU DR. NEM TAGJA A TURNU-SEVERINBEN MŰKÖDŐ ROMÁN BIZOTTSÁGNAK.** Bucuresti. Dragomir Silviu egyetem tanár közli, hogy nem tagja annak a bizottságnak, amely a magyar kormány meghívottával tárgyal, mint azt több lap tévesen megírta.

— **A pápa nem utazik Castel-Gandolfoba.** Róma. XII. Pius pápa az idén nem utazik le nyaralójába: Castel-Gandolfoba, hanem a vatikáni szünidő alatt is Rómában marad. Castel Gandolfo községe iránti jóindulatának tanújelül a pápa a község templomában restauráltatta főgyfaszékét, amelyet vasárnap szenteltek be.

— **Lemondott az Egyesült-Államok földművelésügyi minisztere.** Washingtonból jelenti a Rador: A német távirati iroda jelentése szerint, Wallace, a demokrata párt alelnökjelöltje lemondott földművelésügyi miniszteri állásáról.

Olcsó nyári cipővásár
A kirakati olcsó árakból
15%-os árengedménnyel!
SANDOR cipőruházában,
Bul. Reg. Ferdinand 11

— **Az USA szenátusa a menekült gyermekekért.** Washington. A szenátus külügyi bizottsága törvényjavaslatot fogadott el, mely megengedi, hogy idegen államok hadihajói az USA kikötőibe behúthassanak, amennyiben menekült gyermekeket hoznak.

ATLASZ IBI
bucuresti és budapesti szak és állami vizsgát végzett kozmetikusnő
kozmetikai intézete
megnyit, Arad, str. 1. Vulcan 15. I. em.
a Thérápia szanatóriummal szemben. Rendel. déle. 9—1 óráig, délután fél 4—7 óráig.
Kezelések a legmodernebb módszer szerint.

— **Földrengést jelzett a bucuresti megfigyelő állomás.** Bucuresti. A bucuresti földrengés-megfigyelő intézet két esetben is földrengést jelzett, amely nem nagy távolságban lehetett az országtól. A földrengés központja 1000 kilométernyi távolságban volt.

— **Szigorúan ellenőrzik a jugoszláv külkereskedelmet.** Belgrad. (Rador.) A DNB jelent: A „Politika” szerint Jugoszláviában a külkereskedelm aprólékos ellenőrzését készítik elő. Eddig csak a devizával fizető országok viszonylatában alkalmazták szigorú ellenőrzést, ezennel ellenőrzés alá vonják azon országokból történő behozatalt is, ahol a fizetések klirringgel történnek.

— Az a nő, amelyiket a múlt héten vettem magától, megfelelő volt, de folyton lógatja a fejét.
— Fizesse csak ki az egész összeget, mindjárt fennhordja az orrát.

Váratlanul ösziestre fordult az idő
és ez természetesen magával hozza az őszi ruházati cikkek beszerzésének gondolatát is. A MOTIU-cég már napok óta észleli, hogy a közönség érdeklődése az őszi anyagok felé terelődik és igen élénk vásárlási kedv mutatkozik. Mára értesülünk, ez az előrejelző cég már számításba vette a korai őszi idő esetleges bekövetkezését és úgy intézkedett, hogy a lekötött cikkek egy nagyobb részét időre itt is lehessen. Az őszi anyagok közül elsősorban a gyönyörű düfűneket, kabát, és ruházóveket, flanel pizsama-ahnyagokat és bébi kelméket említjük meg, de dus a választék a többi őszi anyagokban is. Végül megemlítjük még, hogy az őszi szezon beállta előtt, minden tekintetben ajánlatos és előnyös a szükséges anyagokat beszerezni.

— **A hadsereg felemelt zsoldjainak folyósítása.** Bucuresti. A hadügyminiszterium közli, hogy a hadsereg tisztjei, altisztjei és polgári alkalmazottai számára megállapított felemelt zsold augusztus 1-étől kezdve jár. A felemelt augusztusi fizetést, valamint a szeptemberi fizetést együttesen utalják ki a legrövidebb időn belül.

— **Svédország semleges, de nem szigetelődik el Európa utijáratának folytatásától.** Stockholm. Svédország külügyminisztere a törvényhozás előtt hosszabb beszéde során kijelentette, hogy Svédország külpolitikája változatlan marad és az ország szigorúan ragaszkodik a semlegességhez. Ugyanakkor azonban — mondotta a külügyminiszter — nem szigetelődünk el attól a folyamattól, amelyben Európa utijáratát megteremtik és a többi Skandináv állam sorsát és jövőjét a legnagyobb érdeklődéssel figyeljük.

— **Megerősítették az angolok Birma északi határát.** Newyork. (Rador.) A DNB közli: A Newyork Times csunkingzi tudósítója jelenti, hogy az angolok a japánok iránti elővigyázatosságból megerősítették Birma északi határát. Több határmenti városban éghárító ütegeket állítottak fel.

— **TEMESTARTOMÁNY KÖZBENJÁR A NYAR-ÜZEMEK ZAVARTALAN MŰKÖDÉSE ÉRDEKÉBEN.** Temesvárról jelentik: Temestartomány munkabizottsága tegnap ülésezett és az alkalommal foglalkoztak azzal a szomorú tényvel, hogy számos ávár nyári anyaghiány miatt csökkentett létszámmal dolgozta munkasait, vagy teljesen megállította üzemét. A bizottság elhatározta, hogy közbenjár a kormánynál a gyárak érdekében és kéri tőlük a szükséges nyersanyagokat a gyárak részére, továbbá szükséges állami támogatásokat is kér, hogy ezzel a gyárak üzemi tevékenysége biztosítva legyen. Ezzel kapcsolatban a munkabizottság egyúttal felszólította a gyárakat is, hogy foglalkoztassák továbbra is fides létszámban munkasáikat, hogy azok megéltessék biztosítva legyen.

— **Dr. Goldschmidt Lipót gyermekorvos ismét rendel.** Bul. Carol 33. (A törvényszéknél.)

— **CSELEDKÖNYVEK LÁTTAMOZÁSÁNAK SORRENDEJE.** A cseledkönyvek kötelező láttamoztatásával kapcsolatban az aradi fennségi katelelemben működő népesedési hivatal közli, hogy hétfőn, augusztus 19-től augusztus 24-ig a második körletben szolgálatot teljesítő háztartásbéli alkalmazottaknak kell jelentkezniük a központi rendőrség épületében levő népesedési hivatal eseléd-ügyszólyán.

— **Német-olasz művészcsere a német Vörös Kereszt javára.** München. A német Vörös Kereszt javára a müncheni művészi kongresszus alkalmával nagy olasz-német művészcsere ünnepség volt, melyen több ezren vettek részt. Ugyanakkor lelkesen tüntettek a német-olasz barátság és elválaszthatatlan baltársiaság mellett.

— **Dr. Szelle Károly bőr- és nemibetegségek szakorvosa hazaérkezett.** Bul. Reg. Ferdinand 31.

— **Eltemették a Balázsfalva környékén szerencsétlenség áldozatát esett repülőhadnagyot.** Ramnicul Sarathól jelentik: Ramnicul Saraton most temették el Silo Petre 27 éves tartalékos hadnagyot, aki Balázsfalva közelében négy társával együtt az elmúlt napokban halálos végű repülőszerencsétlenség áldozatát esett. Temetésén két tiszttel az élén, egy ősnőrt pilóta is résztvevett, akik a légügyi miniszterium névében is koszorút helyeztek a ravatalra.

WOLF BORISKA vizsgázott kozmetikusnő
STRADA EMINESCU 13. SZAM

— **Vasuti szerencsétlenség Peruban 28 halálos és 81 sebesült áldozattal.** Lima. Az United Press jelentése szerint Peruban nagyvárnyu vasúti szerencsétlenség történt. A perui főváros közelében eddig még ki nem derített okok miatt kisiklott egy expressz-szerelvény, a katasztrófának húszonnéve halálos és ávoletyan egy sebesült áldozata van.

Elénk érdeklődés az Erdélyi Kamaraszínház új idénye iránt

Az Erdélyi Kamaraszínház idénye, amely — mint már megemlékeztünk róla — szeptember első felében nyitja meg kapuit, szép ígéretet jelent. Mészáros Béla és Felhő Ervin, a színház igazgatói, ma kezdtek el a bérletelőjegyzéseket és már az első napon meglepően nagyszámú jelentkező volt, úgy a régi bérletköréből, mint olyanok, akik újonnan váltanak bérletet. A színház két igazgatója személyesen keresi fel a bérletre igényt tartókat, akik valóban megérdemelt bizalmat mutatnak a Kamaraszínház iránt. Ennek tudható be, hogy máris igen nagyszámú bérlet-kiváltó volt, akiknek száma napról-napra növekszik.

A Kamaraszínház társulata egyébként a távlati létszámon kívül még tíz taggal gyarapszik és minden egyes új művészek játéka csak úgy, mint az eddigieknek, azon a művészi színvonalon áll, amelyet Arad igényes színházi közönsége joggal megkívánhat. Mészáros Béla és Felhő Ervin társulata az idényt a legjobb darabokkal kezdi meg és minden remény meg van arra, hogy a Kamaraszínház elkövetkezendő évada azt a megérdemelt sikert éri el, amelyet a gondos előkészület és a művészi előadások révén teljes mértékben megérdemel.

— A Szovjet és Jugoszlávia gazdasági kapcsolata. Belgrád. (Rador.) A DNB jelenté: Jugoszláv forrásból származó hír szerint a Moszkva és Belgrád között állandó bizottság útján történő tanácskozások, amelyek a két ország közötti külkereskedelmre vonatkoznak, többek között kiterjednek a réz és ólomszállításokra is, valamint bizonyos vasanyagok szállítására. Jugoszlávia a Szovjettől gyapotot, kaucsukárkat, parafint és esetleg gépkocsikat vásárol.

— A szabadkőműveseket el akarják távolítani a közéletből Horvátországban. Zágráb. Dr. Subasić horvát bán elrendelte az összes szabadkőműves páholyok felszámolását s egyben vagyonuk és levéltáruk elkobzásáról és egyben Horvátországban két szabadkőműves szervezet működött. Az egyik az általános jugoszláv nagy páholyhoz tartozott, a második teljesen horvátokból állt. Most mind a két szervezetet felszámolták. Hivatalosan közlik továbbá, hogy rövidesen nyilvánosságra hozzák a szabadkőművespáholyok tagjainak névsorát, mivel a horvát sajtó egyrésze azt követeli, hogy a szabadkőműveseket távolítsák el a közéletből.

Weinfeld Rózsi kozmetika
Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

— **Illus. Öreg- és Véndiákok!** Folyó hó augusztus 25-én délelőtt 10 órakor a Lidó, Str. Eminescu 36. ker. helyiségében Stroinyi Lajos, Kara Győző és Matusik Márton volt tanáraink társaságában összejövetelt tartanak, melyre minden korosztályú volt tanítványt szívesen látnak a Véndiákok.

— **A párisi Pasteur-intézet kapusának tragédiája.** Párisból jelentik: Joseph Meister, a párisi Pasteur intézet kapusa világítótoronnyal megmérgezte magát. Meister volt az, akit annak idején Pasteur elsőszben oltott be veszettség elleni védőoltással. Öngyilkosságát valószínűleg pillanatnyi idegrohamában követte el. Hosszu idő óta ugyanis nem tudott hírt kapni hozzátartozóiól, akik a háború idején elmenekültek.

— **Indiánok támadása egy telep ellen.** Assuntionból jelenti a Rador: A német távlati iroda jelenti, hogy a Parana-folyó partján fekvő egyik telep a guavaquil indiántörzs tagjai megtámadták, kirabolták és az állatokat elhajtották. Másnap újabb támadást kíséreltek meg, de ekkor már az időközben megérkezett hatósági közegekkel találták magukat szemben. Nagy harc fejlődött ki, a támadó indiánok közül sokat lelöltek, a többieket foglyul ejtették.

— **Elütött egy szekeret a tolató mozdony.** Lugosról jelentik: Az állami kórház mellett lévő vasúti kereszteződésnél súlyos szerencsétlenség történt: az állami kórház egyik szekere elütötte egy tolató szerelvényt. A szekér kocsisá Ion Faf súlyosan megsérült és a másik utas, aki a szekéren tartózkodott, Gheorghe Stăban súlyosan megsebesült. A vizsgálat megállapítása szerint a szerencsétlenségért a kocsi terhelte a felelősség, mert a figyelmeztető jelek ellenére is a tolvak közé csapott ostorával és még a mozdony áthaladása előtt akart áthaladni a síteken.

Pizsma
női és férfi lehérműveit
legjobb kivitelben, legolcsóbban
Kozsinekéné
lehérmű varrodájában
készülnek Arad, Str. Petron 1. sz.

— A zsidók helyzetének rendezéséről szóló törvény végrehajtása az italmérési engedélyek viszonylatában. Bucuresti. Leon nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, melynek alapján tíz napon belül valamennyi zsidótulajdonosnak levő italmérési engedélyt nyilvántartásba kell venni és a nyilvántartást fel kell terjeszteni a miniszterhez, hogy azokat az augusztus 9-ji rendeleti törvény értelmében vissza lehessen vonni. Rádió és sajtó útján nyilvánosságra hozzák majd a gazdálanná vált italmérési engedélyeket, hogy azok törvényes kellekekkel rendelkező románok által megpályázhatók legyenek.

— **Lenau halálának kilencvenedik évfordulója.** Temesvárról jelentik: Ma, vasárnap, augusztus 18-án kilencven esztendeje annak, hogy Lenau Miklós a híres német költő, aki Csatafőn született, Temesváryban meghalt. A nagy német lírikus halálának évfordulóját Csatafőn a Német Népkegyesség méltó kérték között kívánja megünnepelni. Az ünnepségre előrelátólag óriási tömegek vonulnak fel. A Német Népkegyesség felkérésére a németeknek kulturális ünnepeiről a magyarság sem hiányzik, mert azon a bányászati Magyar Népkegyesség elnöke, dr. Kakuk János és alelnöke Marizy Mihály is megjelennek. Lenau Miklós tudvalevőleg nagyon szerette a magyarságot és számos költeményében állít maradandó emléket a magyar hősiességnek és világségnek.

— **Meghalt Vázsonyi Vilmos testvérbátyja.** Budapestről jelentik: Vázsonyi Jenő udvari tanácsos, a MÁV nyugalmazott elnökgazdája, Vázsonyi Vilmos testvérbátyja 76 éves korában elhunyt.

Pilisiné Böhm Elly
aranyéremmel kitüntetett vizsgázott
kosmetikusnő kozmetikai műtermét
Piala Avram Iancu 18 szám
alá, I. emelet helyezte. (Bárony-ház)

— **Spanyol hajókat tartóztattak föl a gibraltári angol hatóságok.** Madrid. Hivatalosan jelentik: A gibraltári angol hatóságok a Paupero nevű spanyol petroléumtárolóját, valamint két más spanyol kereskedelmi gőzöst feltartóztatták, annak rakományát felülvizsgálták és utasainak okmányait ellenőrizték. Szombat délig a spanyol hajókat Gibraltárból még nem engedték utjukra.

A nap humora

- Azt beszéltek, hogy Jenő csak a pénzért miatt akar elválni, hogy adósságait kifizethesse.
- Szó sincs róla ez már megint alias fágálm, Jenőnek esze ágában sincs az adósságait kifizetni.
- Végtelenül boldog vagyok, léricském, hogy úgy izlik nekem már az első főztem. A mama mindig azt mondja, hogy két dolgot tudok különben elkészíteni: a turócsuszát és a piskótát.
- És ez melyik a kettő közül?

— **Veszedelemes árvíz az USA-ban.** Newyork. (Rador.) A Német Távlati Iroda jelenti, hogy az amerikai tengerészeti állomások közlése szerint az utóbbi hat nap esőzései újabb árvizekhez vezettek. A délkarolinai Tennessee államban ugyan nincs közvetlen veszedelem, de Virginia államban számos áldozatról érkezett jelentés. Északkarolinában eddig 20 halálos áldozatról adtak hírt és a víztömegek állandó növekedése következtében az anyagi kár még fel sem becsülhető.

— **Gyilkost a javítóintézetből megszökött suhanc.** Szolnokról jelentik: Csütörtök hajnalban egy, az aszódi javítóintézetből kiszabadult 17 éves suhanc baltával megölte Schreiber Adolf 86 éves fűszerkereskedőt. A gyilkost Nagykatán elfogták.

— **Robbanás a Malaxa-művek ütemében.** Bucurestiből jelentik: Tegnap súlyos természeti robbanás történt a Malaxa-művek telepén. Matei Vasile munkás azzal volt megbízva, hogy egy láda vasöntvényt dobjon az olvasztókemence cébe. Alighogy ezt a feladatát elvégezte, hatalmas robbanás reszketette meg a levegőt és úgy Matei Vasile, mint másik három munkástársára: Petre Constantin, Dansov Grigore és Popescu Alexandru véresen buktak a földre, viszont az olvasztókemence nyílása teljesen használhatatlanná vált. Mind a négy munkást bevizsgálták a Malaxa-művek kórházának sebészete, ahol a négy munkás a halálal vívódik. A vizsgálat megállapította, hogy a vasöntvényben olyan vasdarab volt amely löport tartalma volt. A hatóságok tovább folytatják a vizsgálatot annak megállapítására, hogy ez a vasrész hogyan került a műhelybe.

Polippal vívott élet-halál harcot az Adriai-tengeren egy hatvanéves, volt uszobajnok

Abbázia. Hegedűs Béla, dr. nyugalmazott magyar miniszteri segédhivatali főigazgatónak, a kitünt uszónak vezetés, könnyen az életébe kerülhető kalandja volt. Néhány nappal ezelőtt Abbáziától hat kilométernyire, Moschianában volt. Oda uszva tette meg az utat, visszafelé is a tengeren akart jönni. Hatalmas erővel szelte a hullámokat a hatvan évvel ezelőtt Hegedűs Béla dr., amikor hirtelen erős szorítást és fájdalmas szurkást érzett a jobb karjában. Ijedten állapította meg, hogy egy óriási polip van alatta. Nem vesztette el lélekjelenlétét és a léta erejével odább lökte magát s ekkor megkísérelte, hogy a polip karját testéről lefejtse. Emberfeletti küzdelem kezdődött a hatalmas polip és a nagyerejű uszobajnok között, míg végre hosszas küzdelem után le tudta magáról fejteni a polip karját és kiszabadította magát, annak halálos szorításából. Azután minden erejét megfeszítve, széles tempókkal uszott szelve a part felé. Teljesen kimerülten ért partot. Egész karja fel volt marva s ömlött belőle a vér. Azonnal orvosi segélyben részesítették. Allapota nem súlyos.

— **Megállapították a tanítók és tanárok fizetését.** Bucurestiből jelentik: A bucurestii lapok legutóbbi száma pontosan közli a tanítók, továbbá a közép- és felsőiskolai tanárok új fizetését. A tanítói bruttó havi fizetés több fokozatban és négy fizetési osztályban havi 2200 lei (ideiglenes tanító „0” fokozat IV. fizetési osztály) — 18.000 lei (felső tanító 8. fokozat I. osztály) között mozog. A középiskolai tanárok bruttó havi fizetése több fokozatban és négy fizetési osztályban 6400 lei (ideiglenes tanár „0” fokozat IV. fizetési osztály — 25 ezer 500 lei (véglegesített tanár, 8. fokozat I. fizetési osztály) között mozog. A felsőiskolai tanárok bruttó havi fizetése több fokozatban és négy fizetési osztályban havi 10.400 lei (ideiglenes tanár „0” fokozat IV. fizetési osztály) — 51.000 lei (véglegesített tanár 8. fokozat I. fizetési osztály) között mozog.

— **Kijavítják a háborúban megrongált spanyol templomokat.** Madridból jelentik: A legutóbbi spanyol minisztertanács elhatározta, hogy másfélmillió pezettát fordít a polgárháborúban megrongált templomok kijavítására.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** Budapestről jelentik: Bániv Margit 26 éves kalaposnő, mi-alatt bátyja esküvőjét tartotta, lakását felakasztotta magát és meghalt. Buculevelet nem hagyott hátra. A rejtélyes öngyilkosság ügyében a rendőrség nyomoz.

Képkerekek készítését
a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbban
vállalom **Szabady Adalbert**
képkéretelő és üvegezési vállalat,
Arad, Str. Marasesti 4. szám.

— **A szombati nyitvatartás kötelezettsége a kisiparosokra nem vonatkozik.** Mintán az üzletek szombati nyitvatartására vonatkozó miniszteri rendeletről nem tűnik ki, hogy a nyitvatartás kötelezettsége a kisiparosokra is vonatkozik-e, a nagyváradi munkaügyi felügyelőség kérdést intézett ezirányban a kolozsvári tartományi felügyelőséghez. A kérdésre az a felvilágosítás érkezett, hogy a kisiparosokra, akiknek nincs nyilvános üzlethelyiségük, a nyilvántartási kötelezettség nem vonatkozik.

Mar 100 leiert is igen szép paplant készít
Glück, Str. Baritiu 8.
(Hón g. harangöntőde mellett)

— **A Mica vállalatnál dolgozó bányászok gyermekeinek nyaraitása.** Bucuresti. Gigurtu Ion miniszterelnök, aki egyben a Mica elnöke is, elrendelte, hogy a Mica vállalat bányászainak gyermekeit a vállalat költségére Mangaliában nyaraltassák, ahol egyben szünidei oktatást is nyernek.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK!
VASÁRNAP!
WEISZ gyógyszerár, Piața Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărăsesti 1.
HÉTFŐ!
FOLDES gyógyszerár, Str. Eminescu
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piața Avram Iancu 12

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközösség könyvtára minden magyarnak rendelkezésére áll díjtalanul, A tárgymutató elkészítése előtt könyvadományok szíves beküldését kérjük a **Isosif Vulcan uccsa 12. szám alatt levő Központi Irodába**

Vasárnap utazik Berlinbe Teleki Mihály gróf

Budapest. Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, mint az Aradi Közlöny megírta, vasárnap délelőtt egy órákor Berlinbe utazik. A földművelésügyi miniszter Darré német közlekedésügyi miniszter látogatását adja vissza. Darré német közlekedésügyi miniszter a mezőgazdasági kiállítás alkalmával járt Budapesten.

Gróf Teleki Mihályt berlini útjára elkíséri Ivády Sándor miniszteri osztálytanácsos, Battha

Pál miniszteri osztálytanácsos, Vaszary László miniszteri titkár, a miniszter személyi titkára, Peitkö-Szandner Tibor ezredes, a bábolnai ménes parancsnoka és Párvy Adolf Iván őrnagy, a kjsbéri ménes parancsnoka.

A földművelésügyi miniszter először Berlinbe megy, ahol hivatalos gazdasági tényezőkkel folytat eszmécsereket, majd ellátogat Kelet-Poroszországba és megtekintti az új német településeket is.

SPORT KOZLONY

Ripensia—Gloria és egyéb barátságos, valamint díjmérközések a vasárnapi labdarugó-műsorban

A részletes vasárnapi program

Egy héttel a kerületi és két héttel a nemzeti bajnokság megkezdése előtt még a multhetnél is élénkebb és gazdagabb labdarugó-műsor kerül lebonyolításra Aradon, amely pályára szólítja csaknem valamennyi egyesületet. Számos barátságos, de nagyon érdekesnek ígérkező díjmérközések tartják a programot, amelynek középpontjában kétségkívül a Ripensia—Gloria barátságos mérkőzés áll. A Ripensia megfiatalított csapata már kezdő beváltani; azokat a reményeket, amelyeket szereplésükhöz a temesvári egyesület vezetői fűztek, a Gloria viszont ezen a mérkőzésen kívánja megtalálni a minősítő mérkőzésre kiállítandó csapatát. Érdekes szép küzdelem várható.

Hasonlóképpen óriási az érdeklődés a Fogarassy-kupa döntőmérkőzéséért, amelyet az AAC-pályán bonyolítanak le vasárnap délután és amelyen a számos aktív játékost felvonultató két csapat, a Textilgyár és a Fogarassy-cég

együttese dönti el egymásközt az elsőség kérdését.

Két Szablóczky-vándordíjas oldboys-bajnoki mérkőzés, néhány rendkívül érdekes barátságos mérkőzés, köztük elsősorban az ATE—AMTE meccs, egészíti ki a vasárnapi sportműsort, amelyet részleteiben alább adunk:

Gloria-pálya: 10.30 órákor: ATE—AMTE, 16.00 órákor: Crisana—Astra. 18.00 órákor: Ripensia—Gloria.

AAC-pálya: 9.00 órákor: Crisana oldboys—Hakoah oldboys, 10.15 órákor: ATE oldboys—Astra oldboys, 11.30 órákor: AAC—Egyetértés, 13.30 órákor: AAC ifj.—Egyetértés ifj., 15.30 órákor: Hampel-cég—FITA, 17.30 órákor: Textilgyár—Fogarassy-cég.

Unirea-pálya: 15.30 órákor: Hakoah ifj.—Unirea ifj., 17.30 órákor: Hakoah—Unirea.

Titanus-pálya: 15.30 órákor: Titanus ifj.—Transilvania ifj., 17.30 órákor: Titanus—Transilvania.

Magyar vízilabda-győzelmek a három nemzet tornájának első napján

Budapest. Szombaton bonyolították le a három nemzet vízilabda tornájának első napi mérkőzéseit, amelyek a magyar csapatok győzelmeit hozták. A magyar A válogatott 5:1 (1:1) arányban győzött az olasz válogatott ellen Kislegi Halasy (2), Brandy és Hazai góljaival, míg az olaszok gólját Maione dobta. A magyar B válogatott 7:0 (2:0) arányban győzött Bozsi, Szivós és Tarics góljaival a német válogatott felett.

Tizenhat résztvevője lesz az AAC oldboys teniszversenyének

A teniszsport hívei körében hatalmas érdeklődés mutatkozik az AAC szokásos évenkénti oldboys-teniszversenye iránt. A „férfi” egyesben 16 versenyző áll starthoz és küzdelmük nagyvonalú és élvezetesnek ígérkezik. A beosztást a rendező egyesület a legjobban végezte el és minden egyes küzdelem egyenlő erők harcát fogja hozni. Az egyes versenyen kívül férfi páros is lesz, amelyen 6—8 pár áll starthoz. Reggel 9 órákor kezdődik a verseny 4 pályán és tart déli 1 óráig, délután 5 órákor pedig a döntőket bonyolítják le. A győztesek és a helyezettek értékes díjazásban részesülnek.

Megkezdődtek a magyar atlétikai bajnokságok

Budapest. A magyar atlétikai bajnokságok első napján a következő eredményeket érték el az atléták: rudugrás: 1. Zsuffika 390 cm., 800 m.: Harsányi 1 p. 55.9 mp. 2. Aradi. 3. Hires, távolugrás: 1. Vermes 717 cm. 2. Gvurica 710 cm. 3. Zajki 693 cm. 110 m. gát: 1. Hidas 15.1 mp. 2. Szabó dr. 15.2 mp. 3. Kiss 15.9 mp. 4. Nádasi 15.9 mp. 100 m.: 1. Szigetvári 10.9 mp. 2. Pelsőczy 11.1 mp. 3. Ember 11.2 mp. Gerelyvetés: 1. Várszegi 6545 cm. 2. Bényi 6303 cm. 3. Rákhegy 6036 cm. 5000 m.: 1. Kelen 14 p. 35 mp. 2. Esztergomi, 3. Németh.

O A Carmen és a Socec Lafayete a „Loghin Kupa” végküzdelmében. A Bucurestiben lebonyolításra kerülő „Loghin Kupamérközések” döntőjére a Carmen és a Socec Lafayete csapatai kerültek. Előbbi az Olimpiát 3:1 (1:0), utóbbi a Monitorul Oficial-t 6:3 (3:2) arányban győzte le.

O Nagyszabású uszóverseny Budapesten. A magyar fővárosban nagyszabású uszóverseny vette kezdetét szombaton, amelynek főbb eredményei a következők: 200 m gyors: 1. Tatos, 2 p. 15.4 mp. 2. Eleméri 2 p. 16.8 mp. 3. Gróf 2 p. 16.8 mp. 200 m. mcl: 1. Fábán 2 p. 50.4 mp. 2. Angyal, 3. Vágó. 4x200 m. váltó: 1. UTE 9 p. 39.6 mp. 2. MAC. 3. MOVE Egri sportegylet.

O Második mérkőzésén is győzött a Spartak. A moszkvai Spartak, amely Bulgáriában vendégszerepel, második mérkőzésén is hatalmas arányú győzelmet aratott. Ezúttal a bolgár Lewskv ellen győzött, amelyet ezalkalommal számos más egyetbeli játékosal erősített meg. Az eredmény 7:1 (4:1) volt az orosz csapat javára és a gólokon Ilin II (3), Fedotov (2) és Jakusin (2), illetve Lozanoff osztozkodtak.

O A Victoria labdarugócsapata Marosújváron 5:1 arányban győzte le a Solvay együttesét. A gólokat Moldovan (2), Szántay, Muresan és Páll lőtték. A Solvay Nicolae révén volt eredményes.

O Szaniszló Zoltán Kolozsvárra utazott. Szaniszló Zoltán, az AMTE kitűnő fedezetjártékosa szombaton Kolozsvárra utazott az üdönsült A) ligás csapat, az Universtetea meghívására, amely szerződést kínál Szaniszlónak. Az Universtetea érintkezésbe lép az AMTE-val, hogy Szaniszló átadásának ügyét rendezze.

Asbóth nyerte a gödöllői férfi egyest

Budapest. A magyar nemzetközi tenisz-bajnoki versenyen a férfi egyest már be is fejezték és Asbóth magyar bajnok szerezte meg az elsőseget. A férfi egyes eredményei a következők: Elődöntő: Gábor—Mitics 5:7, 6:3, 6:2. Középdöntők: Asbóth—Gábor 6:2, 6:3, 6:2. Romanoni—Puncsecs 6:3, 6:2, 8:6. Döntő: Asbóth—Romanoni 5:7, 8:6, 6:3, 6:1. Női egyes: Somogyi—Jussits 6:1, 6:3. Bárd—Florán 6:1, 6:3.

A Sport és Kritika

hétfőn reggel a rendes időben jelenik meg és részletes beszámolót ad a teljes vasárnapi sportműsorról úgy bel-, mint külföldi viszonylatban. A népszerű sportszaklap minden elárusítóhelyen kapható.

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdő városában vizsgálja egészségét, életkedvét.

Budapest

9 thermálfürdőjével (23°—74° C), 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros.

Budapest

világváros! környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vízumkedvezmény. — Háromhetes teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

RELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülhelyi Bizottságnál, Budapest, V., Vigadó-tér 3 sz

Versenyen kívül

Magyar klasszikus írók keresztrefejténye

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

Vízszintes sorok: 1. A magyar klasszikus író neve, 10. Férfinév, 11. Francia uccagyerek, 12. A magyar klasszikus író szinműve, 13. Ember és állat egyaránt viseli, 14. Történelmi időszak, 16. Ficuska név, 18. Angol sziget, 19. Nyílás, 20. Hirtelen től, 23. Személyes névmás, 24. Pontatlan, 25. Az előbbi kezdete, 26. Szűk — németül, 28. A jég hockey korong neve, 29. Dó, 30. Ázsiai uralkodói cím, névelővel, 32. Vesztes, ség a nagyobb nyomatlak kedvéért utolsó betűje két, tözve van, 38. Férfi becenév, 36. Elődöktől örökölt vitalítás, 38. Hivatali alkalmazott, 40. A magyar klasszikus író regénye.

Függőleges sorok: 1. A magyar klasszikus író szinműve, 2. Az egész egy része, 3. Vérségi kapcsolat, 4. Madárajak, 5. Resztliben van, 6. Azonos betűk, 7. A német hamis, 8. Zománc, 9. Hires kutya egyik neve, 15. Az első gyilkos, 17. Magyar uszó-olimpikon, 19. Cukor készül belőle, 21. Négylábú, 22. A magyar klasszikus író szinműve, 27. Csalafinta — jász nyelv, 29. Feleslegesen ékes viziallat, 31. Uralkodói megszólítás, 32. Hegycsoport eleje, 34. Latin csont, 35. Shakespeare királya, fonetikusán, 37. Fordítottja meleg, 39. Véd.

Múlt vasárnapi számunkban közölt keresztrefejtény helyes megfejtése a következő: Cövös Iószef báró, Karthauzi, Vár és kunyhó, A falu tevezője.

Albánia és Görögország, a nagyhatalmi küzdelem új arcvonala

Mit jelent a vérrel áztatott „Szküpetárok földje” és a mai Hellas a világpolitika egy játszójában

Amikor a mai Görögországról hallunk ki kell lépni mindent, amit a középiskolában valaha tanultunk erről. Ne gondoljunk arra az Athénre, amely a monda szerint Zeusznek homlokából kipattant, böcsű szűz leányról kapta nevét. Ne gondoljunk az illi Árkádiára ahol a költők szerint egyszerű, de becsületos és szerelotremelő pástorok s pástorleányok laktak. (A tárgyilagossági történetírók szerint ugyan ezek az arkádiai pástorok közönséges kecske- és datolyafalvak voltak, akik csak azért nem lopiak egyebet, mert az egész égvilágon arra más nem volt). Ha Spártát említek, nem az ókori életförmökét megtagadó városról és lakóiról van szó. Eváros is, népe is elenyészett. A mai Spárta egy k's falu, amelyben szegény parasztság és szelvénygazdák laknak 1839-ben angol lelkész adta a falu építésére a pénzt, német mérnök tervezte az egykori Spárta állítólagos helyén létesítendő új várost, azonban senki sem akart letelepedni és ma is csak alig 6000 ember lakja.

Ma egy egészen más Görögország felé fordul a világ figyelmé.

Talán nem is csak az ország, hanem főképpen a partjait mosó tenger és az ottani szigetek, azok amelyek felé feszülten néznek. Ezek a szigetek ma Görögországhoz tartoznak, néhányon kívül amelyeket az Égei tenger keleti felében Olaszország megszállott.

Kréta szigete ma szemünkben már álunkban sem a verőfény három istennő hazája, hanem a kitérő stratégiai pont, amelyet állítólag az angolok akarnak megszállni.

Ha Görögország háborúba keveredik, természetesen és elsősorban földrajzi helyzete a fontos a nagy mértékűk számára. Katonáinak békélszáma 5000 tiszt, 3500 altiszt, 60.000 főnyi legénység, kiképzett tartalékosaink száma 600 ezer. (Az országnak 7 millió lakosa van). Komolyan számavahere a görög flotta, amely 58 egységből áll bár tonnatartalma csak 30.000 tonna. Pár évvel ezelőtt még csak 120 repülőgép volt, ezeknek száma azóta emelkedett.

A világháború befejezése utáni idők mindenesetre nagyon sokáig még nem voltak alkalmak arra, hogy ez a sok vihárt kiállított ország a tartós belső megújulásra jusson.

Husz éven át tartó örökös belső világlázások győztek. Állandó és kényes harcot láttak a rojalisták és a köztársaságiak között. 1935-ben azután Venizelosz, a köztársaságok vezére egy sikertelen forradalmi kísérlet után Párisba menekült, ahol meg is halt. Kondyilisz tábornok ekkor viszont monarchista államcsínyre készült, hogy gy utassza vissza trónjára a fiatal György királyt, aki már 1922-ben rövid időre követte a trónját. Konstantin királyt a trónon, — amíg el nem ürül.

György azonban nem akart puces-szerűen visszaférni. Ő ugyanis igen nyugodtan élt Londonban, ahol volt neje elmélete, nemcsak a saját sorsán hanem családja multján is. Hisz csak a saját apja is kézen ülték el a forradalmár görögök nemcsak a trónról hanem az országból is. György tehát tudta a Kondyiliszról, hogy igen köszöni a megtisztelést, de csak akkor tér vissza, ha erre népe becsületos és fegyverrel felolvasztandó népszavazás után ezt kívánja. Ez meg is történt: 1936 augusztusában Metaxas tábornok a király tálával mint katonai diktátor vette át az uralmat, de már 1937 januárjában elrendelték az általános választásokat. A királyt és a köztársaságok pontosan egyforma számú szavazatot kaptak 15 kommunista képviselét is választották és átérték a parlamentáris államformára. Ezen erőviszonyok mellett érthető, hogy a kormányzás még nehezebbé vált. Erre Metaxas azzal az érveléssel, hogy a kommunisták általános sztrájkot készítenek, elrendelte az országállapotot és ennek jogán többre is rendelkezett korrumpció.

Hogy az ország más kiutókat elhelyezkedését — bizonyos földrajzi és gazdasági szükségességeken kívül is megértsük — tudni kell hogy néhai Venizelosz pártível olaszbarátok, míg a rojalisták felváltva a Balkán-szöve ségnek, maga a király pedig ismert angolbarát. Ezt nemcsak nevelése, de család kapcsolatai is érthetővé teszik, hisz unokahuga Marina hercegnő, az angol király liverének a közeli hercegnéje a felesége.

Egy amerikai újságról egyébként 3 esztendővel ezelőtti görögországi uti tapasztalatait így írták le: „Angolországban Görögország kiutó pontjának (Az ország háború viselője) éppen ezért Anatóliában arra is gondolták, hogy lenne-e helyesebb, ha György király helyett a Kouli hercegnéje a görög trónra.”

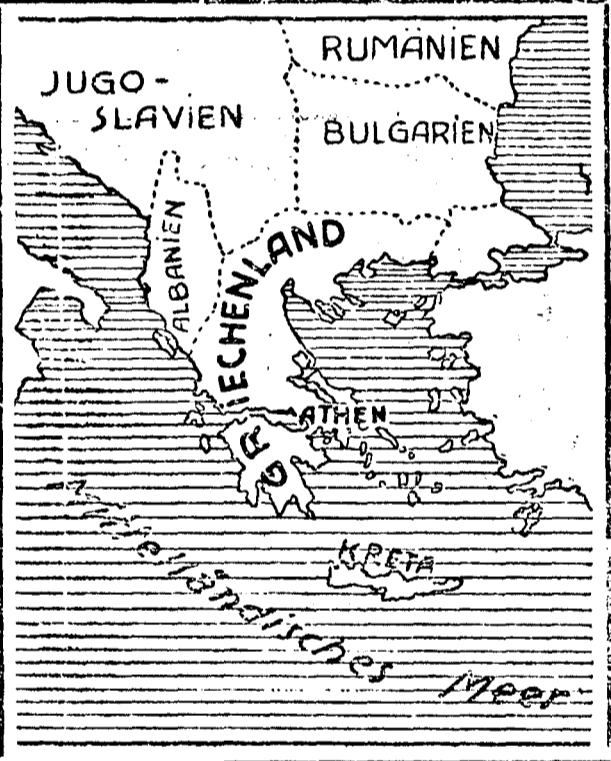
A görög—albán határon felé forduló események ismét az érdeklődés homlokterébe állították a most olasz fenyegetés alá került Albániát, vagy amint az albánok hívják Shqipariát. Nyugodtan el lehet mondani, hogy nincs a világban egyetlen olyan földrészet sem, amelyet a történelem folyamán több év átztatott volna, mint ez a 27.538 négyzetkilométeres balkáni részt amelyen mindössze 1.003.000 ember él.

A szküpetárok földje, Szkander bég, Ali Teleneti, Fan Noli és Achmed Zogu uralkodásának színhelye Jugoszlávia és Görögország közti ékelten fekszik az

Adria keleti partján, 340 kilométer hosszúságú tengerpartja van egyetlen valóban jobb kikötővel. Durazséval. A többiek: Medua, Valona és Santi Quaranta inkább csak nyílt révhelyek, bár Achmed Zogu alatt Valonát igyekeztek elsőrendűvé kiépíteni. Az egész ország tulajdonképpen nem más, mint a Dinári hegységrendszer nyugati lejtője zord sziklával, márvány síkságokkal és Albániát haránt átszelő folyókkal, amelyek mind az Adriába ömlenek.

Története rendkívül változatos. Óslakói az árja eredetű illirek voltak, akiket a rómaiak csak igen nagy vérdíjazatokot követelő harcok árán tudtak legíteni. A teljes birtokbavétel azonban csak Augustusnak sikerült, de a zord hegyvidéki részek népe bizonyos mértékben még ekkor is megőrizte függetlenségét.

A népvándorlás korában délszláv törzsek és horvátok nyomultak be földjére, akiket 1000 körül normannok követtek. Ettől az időtől ugyszólván állandó vetélkedés tárgya volt ez a geopolitikailag igen jelentős földrész, amelyen az epirota, az anjouk, a velencek és a szerbek uralkodtak. Az 1350-es évek után lépett fel Albánia földjén hódítóként a török. A vltöz és harci erényekben gazdag albánok mindent elkövettek, hogy függetlenségüket megőrizhessék. Még a törökökverő Hunyadi Jánossal is szövöttek, de az 1389-i rigómezei ütközet után sorsuk egyre kedvezőtlenbé vált. Kasztrjóta György, más néven Szkander bég apócsával Topia Arilanteszel együtt még 25 évig dacolt a törökökkel, de halála után utódai nem tudták megakadályozni a fellegvárak bevételeit. A török hódol-

ság alatt az albánok egyrésze hátrába vándorolt, más részük Airkába szivárgott be, míg az otthonmaradtok a mohamedán hitre lépve lassan fanatikus hívővé váltak az iszlámnak. Albán eredetű volt a nagy török hadvezérek egész sora köztük a magyar történelemben is annyira ismert Szán és a két Köprili is.

A szultánok felismerték az albánok kitűnő katonai szellemét és 1770 óta a gyakran megismétlődő görög szabadságharcok leverésére használták őket. Az albán férfi egész élete a katonai szolgálat és a harcművelés zajlott le ezekben az időkben. Itt kezdődött az albán—görög „ösi ellenségeskedés”, amely legutóbb Hoga albán vezér legyilkolásában is megnyilvánult és amely most könnyen nagyobb bonyodalmakra vezethet, mert a mai Albánia már nem a féltett káprizáló diktátor, hanem a hatalmas Olaszország egy része és a fasizmus érdekeinek balkáni letéteményese.

Ali Tepeleneti 1780-ban igyekezett a szétkézdő albánokat egyesíteni, de ez nem sikerült, sőt olyan ellentéteket teremtett ki Albánia földjén, a melyeknek borzalmas vérdíjok voltak a következményei. Resid pasha 1820-ban 400 albán főnököt végezett ki, hogy megfélemeze a most már a török uralom ellen fordult albánokat, de ez a követő szabadságharcok egész sorának tanúsága szerint nem sikerült.

Viszonylagos nyugalom csak 1920-ban a rapallói szerződés után köszönhető Albániára, amikor függetlenségét elismerték, de ez nem tartott sokáig, mert Achmed Zogu szorongésszerűen politikai vonalvezetésé magya után vonja Olaszország küzdelméről és az ország megszállását.

Ma tehát az Adria keleti partján, az ótracói szoroson találja az új és féltő gondolást gyűjtő az albán déli határon lejáró éremre, így a lejjebb albán—görög összehangolás is, amelynek Görögországra nézve kellemeien következményei lehetnek, ha Róma albán nemzet vezetési meggyilkolása nem talál kellő magyarázatot. —v—r.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

Hussertés vagy zsirsertés?

Megyénk sertésszármányának tulnyomó része mangolica fajtájú, a kitegyesztettségnek, fajtisztaságnak és felnevelésnek megtehetően nagy változottságában. Egyes községekben azonban kezdik már a hussertéseket (a Yorkot) is tenyészteni. Az EMGE sertésmozgalmá során néhány gazdakörünk fajtisztaság felbugatótt York-kocákhoz jutott és ezekben utódai további széjosztásra kerülnek.

Ha valaki a lassu fejlődésű, keveset (5—8 darabot) malacozó mangolicát összehasonlíttja a gyorsan növekedő, hatalmas testű, sokkal szaporább (10—14 darabot malacozó) Yorkkal, felvetődik benne a kérdés, hogy miért ne térjen át a mangolicáról erre a sokkal többet igérő fajtára?

Aki azonban azt gondolja, hogy ez a kérdés egyszerűen megoldható azzal, ha az ember a mangolica koca helyett Yorkot állít be a tenyészetőbe vagy vesz meg hizónak — nagyot csalódhat. Mert nem szabad azt gondolni, hogy a hussertés ugyanolyan tartás mellett, amelyben a mangolicát részesítjük, nagyobb hasznót: több malacot, gyorsabban növekedő élősúlyt fog eredményezni.

A hussertés nagyobbigényű állat, mint a zsirsertés. Gondosabb ápolást, bőségesebb — különösen fiatalokában fehérfelekben gazdagabb — takarmányozást igényel. Nem tudja úgy kihasználni a kevésbé jó legelőket. Érzékenyebb az időjárás viszonyosságai iránt és a betegségekkel szemben. Ezek azok az okok, amelyek miatt nem egy kisebb vagy nagyobb gazda, aki régi mangolicái helyett a hussertésre tér át, rövidebb vagy hosszabb próbálkozás után visszahagyja régi fajtáját.

Dörner Béla, a híres sertésszakértő szerint nem vajó a hussertés oda, ahol ahhoz vannak szokva, hogy reggel kimegy az egész háznap a földre, bezárja a kaput, a disznót kicsapja a legelőre és este, ha hazajön, dob neki pár marék tengeriszemet, azután egy bötyöl beveri az étet, türelmetlenül visító állatot a pizsokba, az óiba és ezzel elvégezte napi állattartási teendőit. Az ilyen gazdáknak a folyton „zárakra leső” angol sertés valószággal terhére van, amint a pár marék tengeriből még jól nem lakva, a konyhapajzot estromolja újabb adományért (mert gyorsabb növekedésénél fogva többet eszik, mint a kopijalni tudó magyar).

Ahhoz, hogy a hussertés tartása hasznos-hozó lehessen, olyan takarmányozásról kell gondoskodni, amelyek az állat nagyobb fehértegyesztettségét ki elégítik. Ilyen takarmányok: a tejszövekezteték szeparátórajból kikerülő soványtej, a vágóhidakról beszerezhető vér, és husliszt, továbbá a zöldhérc, lucerna vagy szénajukból kalapákos darálóval készített örlemény, a borsfélék, a szója, az olajpogácsák Tiszán csak árúval nem lehet a hussertést rendszeresen felnevelni, még kevésbé kiskorúval, amely elsőrendű huzalbabrak, de malacnevelésre alkalmatlan, mert főképpen csak zsirt termel, már pedig minden növekedésben levő állatnál elsősorban az izomzat (hus) fejlesztésére kell törekedni, mert ha ez és az ugyanolyan fontos szerepet betöltő hivatott csontozat nem eléggé fejlett, akkor az állat későbbi életszakában olyan bajok fognak bekövetkezni, amelyek hasznosítását megnehezítik.

A hussertés tartásának az nem akadályja, hogy nem tudja a háztartás zsirszerűségét ki elégíteni. Az őregebb korban hizóba fogott hussertés is tekintélyes mennyiségű zsirt rak magára. Éppen csak hogy a zsír nem olyan elkülönülten rakodik le testébe mint a zsirsertésnél. A „kölcsönös szétlövés” néven ismert, husrétegekkel átszőt szálkonna hussertésnek terméke, a mangolica adja viszont az egyenletesen fehér, húsmentes táblaszalonnát. A fiatal hussertés finom hentesárak készítésére való, így különösen az u. n. „pygái” sonka termelésére. Ahol ilyen finomabb hentesárakat nem készítenek, ott nem is fizethetik meg megfelelően a fiatal hussertést, tehát az ilyen helyeken csakis abban az esetben indokolt a York és más hussertésfajták tartása, ha saját használatra szánjuk, vagy ha az export jól meg van szervezve, mint például a básiak területeken. Viszont a mangolica iránti kereslet általánosabb, értékesítése nem kerül annyi utániárába

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Mentesítették a mezőgazdasági gépekből és eszközökből származó jövedelmeket a kereskedelmi és ipari adó alól

A Monitorul Oficial legutóbbi száma rendelkezésként közli, amelynek értelmében az egyenesadótörvény 4. és 30. szakaszától eltérően 1940. április elsejei hatállyal mentesítik a kereskedelmi és ipari adó alól a mezőgazdák azon jövedelmeit, amelyeket a mező-

gazdasági gépeknek és eszközöknek a mezőgazdaságban való bármilyen formában történő kihasználása után szereznek.

Az 1940-41-es pénzügyi évre a mezőgazdasági gépek és eszközök után fizetendő adó leírása hivatalból történik.

Az 1 leitől 50 leig terjedő értékű eladások esetében le kell róni az 1 leies nemzetvédelmi illetéket

Az aradi kivételi pénzügyigazgatóság tájékoztató céljából közli az érdekeltekkel, hogy a pénzügyminiszterium rendelkezése értelmében az 1 leitől 50 leig terjedő értékű eladások esetében le kell róni az 1 leies nemzetvédelmi illetéket, függetlenül attól, hogy az 50 leien aluli összeg milyen nagy. Az illeték tehát már az 1 leies vásárlások után is esedékes. Kivételet csak az képez, amikor olyan árukat adnak el, amelyek a törvény értelmében általában mentesülnek a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alól, mint amilyen a kenyér, tűzifa, stb. A pénzügyigazgatóság figyelmezteti az érdekelteket, hogy alkalmazkodjanak a fenti rendelkezésekhez, mert azokat, akik a törvény rendelkezéseinek nem tesznek eleget, megbüntetik.

= KERESKEDELMELI EGYZEMÉNY NEMETORSZÁG ÉS BULGÁRIA KÖZÖTT. Bucuresti-i lapok szövege szerint, Bulgária és Németország között kereskedelmi egyezmény jött létre.

= A kisiparos nem köteles beszovalgatni a saját céljaira felhasználható ócskavasat. A nagy városi vas- és fémműipari cég igazgatósági ülésén Pop Alexandru elnök közölte a Szamosztartomány királyi székfőnöki határozatát, amely felvilágosításokat ad a kisiparosok ócskavas-készletének beszovalgatására nézve. Az elnök az átirat kiegészítéseként közölte, hogy a kisiparosok a saját céljakra felhasználható ócskavas mennyiséget nem kötelesek beszovalgatni.

= Temesvári fakereskedők a vasárnapi fekbér ellen. A temesvári fakereskedők tegnap Ionescu Zacharia szakszövetség elnök és dr. Dragan Körner József kereskedelmi szövetségi főtitkár vezetése mellett megjelentek a helytartóságon, ahol emlékiratot nyújtottak le. Ebben kérték a helytartóságot, tegye lehetővé, hogy a fakereskedők mentesüljenek a vasárnapi rakbérék fizetésétől. Ezt a fakereskedők azzal indokolták, hogy vasárnapon nem szállíthatják el fakszerteiket a tehérpályaudvarra, miután senkit sem kötelezhetnek arra, hogy megszöggyék a vasárnapi munkaszüneti törvényt. Dr. Ciupe Gheorghe helytartósági vezetőtől, aki az emlékiratot átvette, ígéretet tett, hogy az emlékiratot felterjeszti illetékes helyre és reméli, hogy azt ott kedvezően intézik el.

= Több mint félmillió lei bírsággal sújtottak egy bucuresti-i növényi olajgyárat. A „România” című lap jelentése szerint, a bucuresti-i Phoenix növényi olajgyár fellebbezést nyújtott be az áruzsora bíróság által a vállalatra kirótt bírság ellen. A Phoenix-gyár ugyanis 372 ezer leire, cégjegyzőjét, Marcu Marcovicit pedig 186.365 lei pénzbírság megfizetésére ítélték, mert egy Stefan Filipescu nevű kereskedőnek egy üveg repceolajat adtak el tökmagolaj helyett.

= Újabb nyolcszázalékos drágaság pótlékot kapnak a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak. A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak az ősszel szakmánként kollektív szerződést kötöttek a munkaadókkal. A szerződésben leszögezték, hogy joguk van kérni három havonként a fizetések felülvizsgálását a hivatalos ártáblázat alapján. Legutóbb július elsején vizsgálták felül a fizetéseket és megállapították, hogy három hónap alatt az árindex 189,85 ponttal emelkedett és ezen az alapon július 15-től, illetve augusztus 1-től kezdődően az alkalmazottaknak 8 százalékos drágasági pótlék jár. A kereskedelmi alkalmazottak a kollektív szerződés megkötése, azaz 1939. október 15-ike, illetve november 1-e óta 47-62 százalékos drágasági pótlékot kaptak az alapfizetésükhöz és pedig: október 15-én, illetve november 1-én 10-25 százalékos kategóriák szerint, január 15-én, illetve február 1-én 12 százalékos, április 15-től, illetve május 1-től 17 százalékos, most pedig: július 15-től, illetve augusztus 1-től 8 százalékos. A Szamosztartományi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szervezete felkéri a munkaadókat, hogy a megállapított drágasági pótlékot a legközelebbi fizetési kiutalás alkalmával fizessék ki az alkalmazottaknak. Azok ellen a vállalatok és cégek ellen, melyek nem tartják be a kétoldali megállapodást, az alkalmazottak szervezete kártérítési per indít. Már eddig több nagy cég ellen indított kártérítési igénykezeset, a drágasági pótlék kiutalásának megtagadásáért. Az egyik nagy vasáru cégtől 100.000 lei kártérítést, ezenfelül az alkalmazottak drágasági pótlékának visszamenő hatállyal való megtérítését, mintegy 400.000 leit igényelt. Az egyik rövidtávú cégtől pedig 50 ezer leit meghaladó kártérítést követel.

= Fűszer- és lisztkereskedők, valamint bodegák számlakiállítási kötelezettsége. Bucuresti. A pénzügyminiszterium hivatalosan közli, hogy megállapítása szerint fűszer- és lisztkereskedők, valamint bodegák viszonteladónak történő eladásoknál nem adak rendszeresen felülbélyegzett számlákat, azonkívül azt is megállapította, hogy a kereskedők magánszemélyeknek 3000 leien felüli eladásnál szintén nem szolgáltatnak ki felülbélyegzett számlát. Ezek a törvényellenes ténykedések súlyos kilyágásokat képeznek és a rendes adó felét kitevő bírságot vonnak maguk után.

= Fontos gazdasági reformokat valósítanak meg Jugoszláviában. A DNB tudósítója jelenti: A horvát lapok jelentik, hogy a nycsolvák kormány augusztus 20-án Bléden rendkívüli jelentőségű új gazdasági tervet hirdet ki.

= A felvágott után fizetendő forgalmadó. A pénzügyminiszterium rendelkezése értelmében a felvágottak után fizetendő forgalmadót a jövőben olyképen rögzítik le, hogy a vágóhídon az érdekeltektől a mészárosok sertésenként 90 lei illetéket fizetnek ezen a címen.

= Hatvankét százalékkal emelkedtek a múlt év őszétől kezdve a közszükségleti cikkek árai. A július havi árindex: az elmúlt napokban állapították meg. Ez az index ezúttal 2420,85-öt tesz ki, a három hónappal ezelőtli, áprilisi indexszámmal szemben, amely 2231 volt. Eszerint a különbség 189,85, ami a legutóbbi három hónap alatt 8 százalékos általános emelkedésnek felel meg. Ezt a drágasági pótlékkülönbséget az egyes tisztviselői és alkalmazotti kategóriák — egyetemleges szerződésük szerint — részint július 15-től, részint augusztus 1-től kezdődően kapták az eddigi drágasági pótlékhoz számítva.

Elpusztult a Küküllő- és Maros-menti szőlőtermés nyolcvan százaléka

Százötven százalékkal emelkedett a bor ára

A késői kitavaszkodás, hosszú fagyok, a túlbő esőzést felváltó hirtelen meleg hihetetlen károkat okozott az idei szőlőtermésben. A Maros- és Küküllő-menti szőlőtermés 80 százalékát elpusztította a hatalmas méreteket öltő peronoszpóra, amely főleg a leveleket támadta meg. A fennmaradt 20 százalékot jelentékenyen veszélyezteti az ujonnan fellépő lisztharmat, olyannyira, hogy beavatott gazdasági körök egyáltalán nem számítanak szőlőtermésre ebben az évben. Az alkalmatlan időjárás mellett az idei termés különben is szegényesnek ígérkezett. Így előreláthatólag a szüretre is csak két-három hetes késéssel kerül sor és legjobb esetben november elején szüretelhetik le a termelők szegényes termésüket.

A rossz szőlőviszonyok természetszerűleg maguk után vonták a borárok aránytalan emelkedését. A piacon általában 100-150 százalékkal magasabbak az árak a tavalyinál. A legkeresettebb borok közül a „leányka” tavalyi 18-20 leies ára az idén 36 leire emelkedett, a „szürke barát” litere tavaly szintén 18-20 lei között mozgott, ezzel szemben az idén 34 leiért árulták a „rizling” 14-15-16 leies tavalyi áru ugrásszerűen 26 leire emelkedett az idén.

A marosvásárhelyi borpiacot uraló Productum borértékesítő szövetkezet vezetőinek véleménye szerint, idején termésre nem lehet számítani és így a szövetkezet szükségletét a nagytermelőktől kénytelen beszerezni, akiknek még van boruk raktáron.

Súlyosbitja a helyzetet az a körülmény is, hogy a termelők nem hajlandók tudni készletükön, remélve, hogy idővel még a mai nál is nagyobb árakat érhetnek el a borért. A Küküllő völgyében és a Mezőség szőlőtermő vidékein nem ritkaság a 32 leies nagybani eladás sem.

Engedélyezték a kolozsvári kereskedelmi fiuliceum magyar tagozatának első osztályát

A kolozsvári magyar anyanyelvű iskoláztatás terén jelentős esemény történt. A nemzetnevelésügyi minisztérium engedélyezte a kolozsvári fiuliceum magyar tagozatának első osztályát. A tagozat első osztályába felvehetőek 4-ik elemi osztályt sikerrel elvégzett magyar nemzetiségű tanulók. Felvételi vizsga nincsen. A beiratkozásnál szükséges okmányok a következők: születési kivonat, állampolgársági és újraoltási bizonyítvány, keresztlevél és a 4-ik elemi elvégzéséről szóló iskolai bizonyítvány. Tandíj és más díjak összege évi 2750 lei.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 18.

Rad'o România és Radio Bucuresti, 9.30: Vallásos óra, 11.30: A hadsereg órája, 13: Időjelzés, kulturális hírek, 13.15: Katonazene, 14: Hírek, 14.30: Indulók lemezokről, 15: Tudósítások.

Radio Român'a, 19.50: Hírek magyar nyelven.

Radio România és Radio Bucuresti, 20: Felolvasás, 20.15: Olasz és spanyol dalok.

Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon, 20.40: Hírek, 21: Operatársulatok hanglemezeiről, 1. Heuberger: Operabál (nyitány), 2. Lehár: Ária az Éva és a Vig özvegy című operettből, 3. J. Strauss: Egyveleg a Cigánybárókból, énekekkel, 4. Lecocq: Angot asszony lánya (egyveleg), 5. Massé: Két dal a Jeanette házassága című operettből, 6. Lehár: Két ária a Mosoly országából, 7. J. Strauss: Denevér (részlet), 8. Jones: Gésák (egyveleg) énekekkel, 22: Hírek, sporteredmények, 22.20: Hírek a külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven, 22.40: Könnyű- és tánczene hanglemezeiről.

Budapest I, 9: Ébresztő, Hanglemezek, 9.45: Hírek, 11: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból, 12.15: Evangélikus istentisztelet, 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, 13.30: A Mellek Béla zenekar hangversenye, 14: Rádiókrónika, 14.15: A hangverseny folytatása, 14.15: Hírek, 15: Hanglemezek, 16: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata ruszin nyelven, 18.15: Szalonötös, 18.45: Felolvasás, 19.15: Hangversenyzenekar, 20.15: Hírek magyar és román nyelven, 20.25: Énekhangverseny, 20.50: Sporteredmények, 20.55: A magyar hősiesség — dalokban, 21.50: Előadás, 22.25: Dohányi-lemezek, 22.40: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, 23.10: Cigányzene, 24: Hírek a külföldre német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Tánczene, 1.05: Hírek.

Budapest II, 12-13: Hanglemezek, 13.05-13.35: Leventefőra, 16.05-16.40: Dalárdahangverseny, 18.30: Szalonötös, 20.30: A röntgensugár felfedezője, Előadás, 21: Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven, 21.25: Zenekari művek hanglemezeiről, 22.10: Felolvasás, 22.35: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 19.

Radio România és Radio Bucuresti, 13: Időjelzés, kulturális hírek, 14: Hírek, 14.30: Hanglemezek, 15: Tudósítások.

Radio România, 19.50: Hírek magyar nyelven.

Radio România és Radio Bucuresti, 20: Felolvasás, 20.15: Menüettek hanglemezeiről.

Radio România, Radio Bucuresti és Rad'o România rövidhullámon, 20.40: Hírek, 21: Zeneszerzői arcképsorozat: Weber, I. Bevezető, II. Zenei példák. (Részletek a Precioza, Oberon, Büvös vadász című dalművekből és más, Weber-művekből), 22: Hírek, sporthírek, 22.20: Hírek a külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven, 22.40: Fuvolahangverseny, 23-23.30: Népzene hanglemezeiről.

Budapest I, 6.40: Ébresztő, Torna, 8: Hírek, Érend, Hanglemezek, 11: Hírek, 11.20: és 11.45: Felolvasások, 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 13: Hangverseny, Időjárásjelentés, 13.10: Postászenekar, 13.40: Hírek, 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, 14.30: Rádiózenekar, 15.30: Hírek, 15.45: Műsorismertetés, 16: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak, 17.15: Felolvasás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven, 18.15: Budanovits Mária énekel, 18.40: Eszperantó-felolvasás, 19: A Weidinger-szalonzenekar hangversenye, 19.50: Felolvasás, 20.15: Hírek magyar és román nyelven, 20.25: Erdélyi dalok, 21.10: Operaházi zenekar, Liszt hangverseny, 22.40: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, 23.10: Hangképek a Szent István Kupa labdarugómérkőzés döntőjéről, 23.30: A Chapoy-jazz hangversenye, 24: Hírek a külföldre német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven, 0.25: A rajkózenekar hangversenye, 1.05: Hírek.

Budapest II, 18.40-18.55: Weidinger zenekar, 20.30: Zongorahangverseny, 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, 21.25: Cigányzene, 22.25: Előadás, 22.50: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST KERES

Fordításokat minden kultúrnyelvben vállalunk. Irodánk nyitva délelőtt 9-10 délután 3-6 között. Telefon 12-09. „INFORMATOR”. Str. Sincai 11. 3850

Bejárónának jó házhoz ajánlok jó bizonyítvánnyal, vagy magányos urhoz házvezetőnek. Cim: özv. Szuck Józsefné. Str. Putnei No. 8. München-ven-dégli. délután 1-3.ig. 3842

Intelligens német kisasszony egész, vagy félnapra állást keres. Cimeket a kiadó-ba kér. 3879

Perfekt szobalány állást keres, vidékre is megy. Cim a kiadóban. 3865

Középkorú férfi, megbízható, józanéletű, szolgának ajánlkozok irodába, vagy üzletbe. Cimeket a kiadóba. 3893

ALKALMAZÁST NYER

Mindenes főzőnőt felvesszünk azonnalra, vagy elsejére. Calea Radnei 44. 3846

Házmeesterpár felvétetik szeptember 1-re. Str. Penes Curcanul 2. 3869

Perfekt szakácsnő urházhhoz felvétetik azonnalra Cim a kiadóban

Fiatal bejárónőt keresek a délelőtti órákra. Tenner, Bul. Dragalina 16. 3864

Tisztes házmesterpár felvétetik, az asszony külön fizetésért a háztartásban segítkezzen. Cim a kiadóban. 3868

Értelmes kifutóleányt keresünk. Strada Brumarel 20., a szerb templom mellett. 3888

Házmeesterpár szept. 1-re felvétetik. Str. Cosbuc 8. 3831

Fiatal fűszeresegéd magas fizetéssel azonnal felvétetik. Kohn fűszerüzlet. Str. Closca-sarok. 3822

Perfekt minden szakácsnő kerestetik, vidékre. Str. Closca 12., I. 7. aító. 3818

14-15 éves leányt egy gyermek mellé azonnalra keresek. Tipei-bodega. Str. Moise Nicoară 2. 3815

Nőiszabóságunk részére

nagymunkást és 2 napszabót

felvesszünk, M. NEUMANN BRASOV.

LAKÁS

Kiadó új házban háromszobás ultramodern lakás. Megtekinthető naponta 4-6 között. Str. Bolinteanu 5. 3852

Négyszobás lakás, fürdőszobával, ujonnan átfestve, azonnalra is kiadó. Str. Gojdu 12. 3880

Kétszobás lakás mellékhelyiséggel szept. 1-re kiadó. Str. Crisan 3. 3841

Egyszobás, uccai száraz, szép nagy, magasföldszintes szoba, konyha speisből álló lakás kiadó. Str. Cantacuzino 53-55. 3877

Magánvilla, háromszobás, szuterénban kétszobás lakással októberre kiadó. Cim a kiadóban. 3876

Háromszobás, összkomfortos lakás azonnalra kiadó. Str. Cosbuc 15., a házfelügyelőnél. 3875

Marosparti ul villában kétszobás összkomfortos, erkélyes lakás kiadó. Avram Sădeanu 4. Érdeklődni: Doamna Bala-sa 16., Avramné. 3874

Datorozott szoba az Avram Iancu-tér-től 5 percire 500 leiert kiadó. Str. Tăm-pa 1. (Luptei-téri iskola mellett). 3870

Összkomfortos, háromszobás lakás köz-ponti fűtéssel kiadó. Str. Closca 11. 3842

Bul. Dragalina 16. alatt földszinti, négy-szobás, I. em., ötszobás, erkélyes és II. em. négyszobás, parkettás, központi fű-téses, modern lakások kiadók. Bővebbet a házfelügyelőnél. 3867

Háromszobás kislakás azonnalra kiadó. Str. Cuza Vodă 10. 3889

Kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, szeptember 1-re kiadó. Oltuz-uca 29. Ugyanott nagy fürdőkád eladó. 3856

Egy nagy, háromablakos, uccára néző szoba elsejére kiadó. Bul. Carol 75., I. em. 4. 3890

Összkomfortos, ötszobás, elsőemeletű, balkonos lakás azonnalra kiadó. Str. M. Nicoară 9-11. 3667

Második emeletű, háromszobás, uccai la-kás, teljes komforttal, ujonnan festve, azonnalra is kiadó. Str. Eminescu 21-23. volt Földes-palota. 3844

Kiadó háromszobás, fürdőszobás, par-kettás uccai lakás. Str. Mărăsesti 48. 3845

Uccai kétszobás, előszoba, (vízvezeték a konyhában) mellékhelyiségekkel sep-tember 1-re kiadó. Str. Porumbaru 16. Ugyanott csontszintű 2 ág. 1 élelészek-rény, 1 szekrény, 1 tükör, olcsón el-adó. 3881

Erkélyes, modern, három- és négyszobás lakások azonnalra kiadók. Bul. Ca-rol 70. 3820

Két egyszobás, konyha, elsőemeletű, udvari lakás, ujonnan festve, szeptem-ber 1-re vagy későbbre kiadó. P. Av-ram Iancu 21. 3830

Legfoglalmasabb ponton négyszobás, világos, elsőemeleti helyiség irodának, műtermek, klubnak stb. szeptember 1-től kiadó. Cim a kiadóban. 3809

Négyszobás, balkonos összkomfortos lakás azonnalra kiadó. Bul. Elisabeta 37. 3502

Modern garconlakás fürdőszobával azon-al kiadó. Arad. Str. Mircea Stănescu 9. 3804

Háromszobás, fürdőszobás, modern la-kás kiadó. Str. Cogălniceanu 27., érd. Str. Oncu 8. alatt. 3172

Egyszobás, fürdőszobás, kétszoba für-dőszobás és emeletes raktárhelyiség ki-adó Str. Moise Nicoară 9-11. 3668

Belvárosi háromszobás,
fürdőszobás lakás augusztustól,
vagy szeptembertől nagyon olcsón
kiadó. Cim a kiadóban.

VÉTELI-ELADÁS

Alkalmi áron sürgősen eladók különfé-le szerszámok: eszterga-, gyalu- fu-ró- és présgepek, valamint különféle motorok, s.b. juhász-gépgyár. Arad, Str. Abatorului Nr. 1-9. 3863

Ócska ablakok, gerendák eladók. Fal-törmelék ingyen elvihető. Str. Simeon Balint 17. 3854

Modern hálószobát, használt is lehet, megvételre keresek. Cimeket a kiadó-ba kérek. 3853

Jókarban levő öntöttvas-fürdőkád el-adó. Dr. Werner, Str. Horia 4. 3849

Használt vashordókat jó állapotban vennék. Cim a kiadóban. 3847

Gyermekperkocsit olcsón eladó. Strada T. Serb 15. 3874

Gyermekkerékpárt megvételre keresek. Ajánlatokat Kerpel könyvkereskedés-hez. 3857

Jóállapotban levő férfi felöltő, közép-termetre eladó. Str. Numa Pompiliu 22. aító 3. 3892

Eladó: vizkiöntő kagyló, erész ut és több fekete márványlap, nagyobb darabokban. S.r. Ioan Slavici 8. Grădiste. 3860

Zongora, Stingl gyártmány, olcsón el-adó. Tempo, Fischer Eliz-palota. — Zalogcédlulát olcsón hosszabbítjuk, öleget nyújtunk.

Két szekrény és dióháló eladó. Str. Gra-nicerilor 10. 3829

Rekam'er-t ágyneműtartóval, kifogás-talan állapotban vennék. Cimét Aranján-lattal kérek. Akkordeon, alig használt, regiszteres, eladó. Str. Barltu 29. 3873

Karkahajós varrógép olcsón eladó. Muresel. Str. Reg. Maria 16. 3871

Modern francia háló asztalosnál eladó. Str. Sarmisegetuza 17. 3885

Drótszűrű, fiatal elsőrendű pedigrével eladó. Str. Duca 20., II. 9. 3891

Eladó: új szekrény, sezlon márványla-pos mosdó, gázrezsó (kétlángos), 4 ke-rekű kézikocsi, takaréktűzhely. Strada Mărăsesti 62-64. fűszerüzlet. 3827

Keresek egyszárnyas, üvegezett, használt ajtókat. Cim: Str. Miron Costin 6. 3816

Rendkívül olcsón eladók nőruhák, feke-te kabát, butorok, háztartási cikkek. Cim a kiadóban.

1500 drb. almafa eladó
legjobb fajtájú és minőségű termést hozza szeptemberben és októberben
Cim:
FLOARE MOT
Räpsig, jud. Arad. 8743

INGATLAN

Haas I.
Ingatlanforgalmi Iroda,
Bul. Dragalina 9.
Ingatlanok, házak, telkek, földek, szőlők közvetítése minden árlako-zathat. jutányos közvetítési díj mel-lett. 3053

Keresek a belvárosban jókarban levő bérházat, 2 millióig. Ügynökök kizár-va, Cim a kiadóban. 3878

Magánház, kétszoba konyha, előszoba és mellékhelyiségekkel, 300 négyszög-öl gyümölcsös eladó. Str. Rahovei 35. 3705

Patria-uccában (villanegyed) saroktelek eladó. Cim a kiadóban. 3359

Keresek jövedelmező ingatlant 4-500 ezer lei értékben, esetleg bankterherrel is átveszem, ügynökök kizárásával Ci-meket a kiadóba. 3886

Villanegyedben telek eladó 200.000 lei-ért. Cim a kiadóban. 3817

Haász ingatlaniroda
Arad. Eminescu-utca 20-22
Telefon: 22-24. Alapított: 1919.

Arad főterén legszebb kétemeletes ház, jó jövedelem, 3 millió 200 ezer — Marospart, körút és a város bármely részében emeletes bérházak villák és magánházak, alkalmi áron 200 ezertől 5 millióig eladók. — Belvárosban, pia-z-téren üzletes ház, négyszobás, összkomfortos, 2x1 szoba konyha, alkalmi áron alul lei 700 ezer.

Földek: Temesvár közelében 92 kat. hold jó föld sok gazdasági épületei, élő és holtfelszereléssel, alkalmi vétei lei 2 millió

Temesváron négyszoba, összkomfort, alapincézett ház, 5 és egyegyed kat. hold bekerített szőlő és gyümölcsös, teljes gazdasági felszereléssel, 1 millió lei

Ujaradi lárásban 60 kat. 14 föld, ur-lakással sok gazdasági épülettel, áron alul eladó Ugyanott: 23 kat. hold pri-ma föld eladó.

Ajánlunk bucaresti-j nagy bérházat aradi ingatlanért cserébe. 3872

HATSCHEK

Ingatlanforgalmi Iroda, Arad, Bul. Ca. rol 46. (lakás ugyanott), telefon: 26-95., előnyös ajánlatok (Arak ezrekben!) 4.500: Piacféryi átjáróház, 6 üzlet, 13 lakás jó jöv. — 3.500: Corsohoz közel a lakásos sarokház, modern összkomforti erkélyek, jó jöv. — 2.500: belv. bérházcomplexum, 1/2 részben új, 640-öt telek, jó jöv. — 2.000: Corso mellett 4 üzlet, 6 középnagy lakás parkett, fürdősz., jó jöv. — 1.850: központban emeletes sarokház, 8 középnagy, parkettás, fürdősz., lakás nagy kert — 1.700: ugyanott renovált üzletes sarokház, jó jöv. — 1.400: 4 fürdősz., közép-nagy 4 kis lakás, jó jöv. — 1.100: Avr. Iancu-térnél, mind uccai szobák, fürdőszobák, nagy pince, 10% jöv. — 960: színházhoz közel emeletes sarokház, 3 sz., elő fürdősz., parkettás laká-sok, beépíthető front — 920: Allomás-nál főúton, átjáróház, 6x2, 8x1 szobás lakás jó jöv. — 800: Semináriumnál sarokbérház 2 üzlet, 1 nagy, 10 kis lakás, összközművek, 92 ezer jöv. — 680: sarokház, 3 sz., fürdősz., parkett, 2x2 sz., 8x1 sz. lakások. — 670: tüzoltóságnál új családi ház, nagy kerttel, 650: városbérházhoz közel 4 és 2 szobás, fürdőszobás lakások, kert. — 625: Cent-ral mozinál, főúton, 3 sz., fürdőszobás, 2x2 sz. telj. lakás, kert. — 600: kath. gimnáziumnál, ielerészben új, 2x3 sz., elő fürdőszobás, parkett kert, kedv. fűtelt. — 580: belváros mellett 2x2, 6x1 sz., telj. lakás, jó jöv. — 520: bel-városi sarokház üzlet, új 3 sz. fürdősz. két kis lakás, jó jöv. — 440: Catedrali térnél üzletes sarokház, 5 kis lakás, köz-művek, 10% jöv. — 400: Ortodox-palotánál 5 lakásos, közműves nagy jöv. telekárban. — 370: Gloria-nál 2 sz., fürdősz., külön 2 szoba telj. lakások. — 340: külvárosi új, kertes villa, pince, parkett, esslingeni redőnyök. — 300: belváros mellett 3 sz., fürdősz., családi ház, külön kis lakás, pince, összközmű-vek esslingeni rollók, kert. — 280: u. o. alapincézett 2x2 sz., kertes. — 250 ezer: Dorobanti-u. nál 3 lakás, 400-öt gyümölcsös — 230 ezer: Dir. CFR-nél 1x2 2x1 sz. kertes, közműves. — 200 ezer: belvárosi kis ház, 6 kis szoba, összközművek, pince. — 140 ezer: gyermekkorháznál, 1x2 1x1 sz., ker-tes. — Földek, szőlők, telkek.

KÜLÖNFÉLÉK

Elveszett férfikesztyű, szombaton dél-után a katolikus templomban. Megta-lalót kérem sziveskedjék a sekrestyé-ben leadni. 3887

Elveszett egy karikagyűrű a Caragiale, Episcopul Radu és a Ghiba Birta uccá-kon levő részen. Megtaláló jutalom el-lenében Str. Gh. Ionescu 5. alá, Löwy névre kéretek, hogy adja le. 3851

Diszkrét bejárót, butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Ugyan-ott kosztos diákok felvételnek. Strada Eminescu 12., I. emelet. 3855

Strada Basa- és Dorobanti ut ucca közepben
3 szobás, fürdős és előszobás lakású ház
városi vízvezetés, mo. lókép telekko, pinccével, 100000 Arad. 300 ezer leiert eladó. Megb. zott: **HATSCHEK**
ul. Ca. o. 46. — telefon 2695.

Finanszirozó lárst keresek 70 év óta fennálló üzletemhez. Komoly ajánlatok „Confectio” jellegre a kiadóba kéret-nek. 3853

Minden megdrágult, csak az önbere-tvákozás olcsóbbodott, ha a Figaro pen-gélesi, őt használja. Egy pengével két-háromszázszor jól beé válkozhatsz. Kapha. ó Reich-bazárban, 30 le.ér. 3839

Irógépek, National-kasszák lev. lárst in-tányosan vállalkozni Erka. Irógépszakú, lei. Str. Alexan. ut. tel. 13-93. 3500

Vadod. Purg yd anyét
friss jó gyümölcsöt
Wagnernénál
vehet Minorita emplotma, s. e. o. n. n.

Legújabb jelentéseink:

Róma jelenti:

Brit-Szomáli véglegesen elveszettnek tekinthető Anglia számára

Róma. Olasz katonai körök megállapították, hogy Angol-Szomáliában az olaszok átütőereje következtében megtört az angol ellenállás. A menekülő angolokat az olasz páncélkocsik erőteljesen üldözik és a menekülők most az eddiginél lényegesen sűrűbb védelmi vonalon helyezkedtek el. Berbera kikötőjében nagy hadihajók állnak készen, hogy a menekülésre készü-

lő angol expedíciós sereget, ha lehetséges lesz, elszállítsák Churchill tehát a norvégiai, dúnkerque-i és calais-i csúfos szegény után most egy újabb angol expedíciós sereget visszatéréséről gondoskodhatik, mert Brit-Szomáli az angolok számára már végérvényesen elveszettnek tekinthető.

Göthe házának környékét és a reussi katonatemetőt bombázták az angol repülők

Berlinből jelentik: Augusztus 16-ról 17-re virradó éjszaka az angol repülők nagy tömegben érkeztek Weimar fölé, valamint Thüringia más helységei közelébe. A Vöröskezesekkel ellátott intézményeken kívül ezuttal nem állottak Göthe weimari házat bombatámadásnak kitenni. Az angol repülők gyújtóbombái 20-30 méternyi távolságra estek le a halhatatlan német költő házatól, amely az egész irodalmi világ zarándokhelye. Szerencsére a felbecsülhetetlen történelmi emlék csak csekély sérüléseket szenvedett. Német hivatalos körök erre a minden civilizációt megcsúfító angol légitámadásra vonatkozólag oda nyilatkoznak, hogy a német haderő a nyugati hadjárat során még akkor is megkímélte a francia, belga és holland műemlékeket, ha azok megóvása esetleg stratégiai szempontból aggályosnak is látszott és ezt a német eljárást a külföldi sajtó a legnagyobb elismerés

hangján regisztrálta. Az angolok Göthe házának megtámadásával — jelenti a Német Távirati Iroda — újból bebizonyították, hogy az emberi kultúra ellenségei és ilyen szellemben indították meg és vezetik is a háborút.

Berlinből jelentik: Augusztus 16-án éjjel az angol repülők újabb, az emberi jóérzést megcsúfoló támadást hajtottak végre. A Német Távirati Iroda jelentése szerint Reuss városka katonai temetőjét bombázták, ahol a világháborúban elesett halottak alusszák örök álmukat. Bár a sírok fehér keresztjei messziről látszóttak, az angol repülők bombáikat ide irányították, azonban a temető terebélyes fái feltartották azokat és így csak kevés kárt okozhattak a sírokban és a sírművekben. Lehetetlen meg nem állapítani — írja a német hivatalos jelentés — hogy itt olyan előre megfontolt támadásról van szó, mely távojról sem akart katonai célpontot bombázni.

Német repülők aknazárral vették körül az angol kikötőket

Berlin. A DNB jelenti hogy augusztus 17-én a Manx szigetekenél három angol kereskedelmi hajó aknára futott, két hajó elsüllyedt, egy pedig oldalra dőlve hánvódik a tengeren. A német re-

puszító repülők aláaknázták az angol kikötők bejáratát, valamint az angol folyók torkolatait úgy hogy a Szent György, az Északi és az Irlandi csatorna körül a hajózás nagyon veszélyessé vált.

Aradon 13 lei a népkenyér kilója

Temesvárról jelentik: A temesi helytartóság mellett működő árelenőrző bizottság most tartotta Clupe Gheorghe dr. vezértitkár elnöklésével ülést, amelyen Arad városának előterjesztésével foglalkozott az új kenyérrák megállapítása ügyében. A magas buzaárakra való tekintettel ugyanis az aradi malmosok is képtelenek az integrálás, vagyis az ugynevezett néplisztet a nemzetgazdasági minisztérium által meghatározott kilonként 11.20 leies áron előállítani. Az árelenőrző bizottság, minthogy hírek szerint maga a nemzetgazdasági minisztérium is újból

kíván foglalkozni a korábban megállapított árral, úgy döntött, hogy a népliszt Arad számára — miként Temesvárott is — kilonként 12.20 baniba kerül, a néplisztből készült kenyér ára pedig kilonként 13 lei lesz. Az új árak azonnali hatállyal lépnek életbe. A fehér, ugynevezett nül-lás liszt és az ebből készült kenyér a bizottság szerint, luxus-cikk és ezért árát nem maximálták. Ugyanígy állapította meg a bizottság az egységes lisztből készült kenyér árát Déva és Lugos városa részére is, ahol a kenyér szintén tízenhárom leibe kerül kilonként.

Olasz veszteség-kimutatás

Róma. A nagyvezérkar a ma kiadott veszteséglistán közli, hogy a nyugati hadjárat során 41 súlyos sebesült belehalt sebeibe. Észak-afrikában 95 tiszt, altiszt és katona halt meg. Keletafrikában július 31-ig 214-en haltak meg, 444-en sebesültek meg és 91-en tűntek el, míg az Északafrikában lejárt eddigi harcok végle-

ges mérlege 306 sebesültet és 180 eltűntet tüntet fel.

Róma. Az északolaszországi Merat-Labrianca olasz falut ért angol légitámadás áldozatainak száma négy halott és öt sebesült, valamennyien polgári személyek, földművesek, gény földművesek.

Angliára hárul a Franciaország elleni ostromzár minden következménye

Genfben jelentik: A „Le Temps” vezércikkben foglalkozik Baudoin francia külügyminiszter beszédével, aki a Franciaországra kiterjedő angol blokádot bírálta expozéjában. Baudoin elmondotta, hogy az 1914-18-as vi-

lágáborúban szervezett alakult, hogy élelmi-szerrel lássa el Északfranciaország és Belgium háborúsított területeit. Amerika most hasonló segélyakciót ajánlott, azonban a Franciaország elleni blokáddal kapcsolatban An-

glia ezt a nemes emberbaráti amerikai akciót meg akarja akadályozni. Ha az angol kormány ugy véli — mondotta Baudoin — hogy ezzel a gesztusával rokonszenvet ébreszthet magának bárkinél, úgy téved, de minden következmény és minden kár, ami ebből származhat Angliára hárul.

II. Carol király Gigurtu kormányelnököt és Valeriu Pop dr. meghatalmazott minisztert fogadta

Bucuresti. A Monitorul Oficial mai számában királyi rendelet jelent meg, amellyel Pop Valeriu volt miniszter augusztus 16-ával a külügyminisztérium mellett működő jogügyi tanács tagjává nevezték ki — meghatalmazott miniszteri ranggal.

Bucuresti. A főudvarnagyi hivatal 72 számú jelentése: Üfelsége a király augusztus 17-én kihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Manoilescu Mihai külügyminisztert és Valeriu Pop dr. meghatalmazott minisztert.

Bankletétek, fizetési meghagyások és a letéti műveletek nyugtái mentesek a bélyegilleték és a proporcionális adóilleték alól

Bucuresti. A pénzügyminisztérium törvényrendeletet adott ki, amely a bélyeg- és adótörvény 22-ik paragrafusához új bekezdést iktat. Eszerint a bankbetétek, fizetési meghagyások valamint bármely letéti művelet nyugtái, továbbá pénztári nyugták bankokban történő csekkfizetéseknél, valamint igazolványok és átvételi aláírások mentesek a bélyegilleték és a proporcionális adóilleték alól. Leon miniszter kezdeményezése a bankletéti műveletek jelentős megcsökkentését jelenti és ennek előnyeit az összes hitelintézetek, de különösen a közép- és paraszti osztály-lyal dolgozó bankok fáják megérezni.

Bulgaria elfogadta a román kormány meghívását

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosba érkezett értesülések szerint Bulgária elfogadta a román kormány meghívását, hogy tárgyalóbizottságot küldjön Craiovába.

LEGUJABB SPORT

Befejezték a gödöllői teniszeversenyt

A magyar bajnoki teniszeversenyt szombaton fejezték be és az eredmények a következők voltak: Vegyes páros: Romanoni Tonoili—Mitics, Florian 6:1, 6:3. Női egyes: Körmöczy—Bárd 6:3, 6:3, 6:1. Férfi páros: Asbóth, Gáborv—Romanoni, Stolpa 6:4, 6:3, 6:4.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

ALGECIRAS. Gibraltárban nagy erőfeszítéssel folynak az erődítési munkálatok, azonban a sűrűn megismétlődő légitámadások következtében csak nehezen haladnak előre.

ISZTAMBUL. Törökország moszkvai követe ma ideérkezett, ahonnan nyomban folytatnia utját Ankara felé. A moszkvai követet sürgős jelentéseiére rendelték be a török kormányhoz.

TOKIO. A japán kormány az összes luxuscikkek gyártását megtiltotta. Ez a tilalom azt a célt szolgálja, hogy a közönség ne vásároljon hiábavaló dolgokat. Az exportra szánt fényűzési cikkek gyártása tovább folyik.

SANGHAI. Minden rendőri elővigyázatossági intézkedésnek ellenére, a sanghaji nemzetközi koncessziós területen tovább folyik a terror. Szombat délután a legelőkelőbb kínai lap főszerkesztőjéről eddig ismeretlen tettesek a nyílt utcán meggyilkolták a francia koncessziós területen.

POZSONY. Ma emlékeztek meg egész Szlovákiában Hlinka náter halálának kézzelírt évfordulójáról. Tiso államelnök Pozsonyban mondta emlékszedet majd Mach Sanyo dr., a Hlinka-gárdák főparancsnoka hívta fel az ország népét, hogy Hlinka szellemében folytassa a megkezdett munkát és soha ne feledje el Hlinka nagy tanítását, hogy Szlovákia jövőjének záloga a németekkel való együttműködés.

DUBLIN. Az ír hadügyminiszter szombaton hosszabb beszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy 124 ezer irlandi belépőt abba az új katonai szervezetbe, mely két hónap előtt alakult a hadügyminiszter hangsúlyozta, hogy az új szabadállam jegyével a kezében védi meg a nemzet szabadságát bárhonnan jövő támadással szemben.